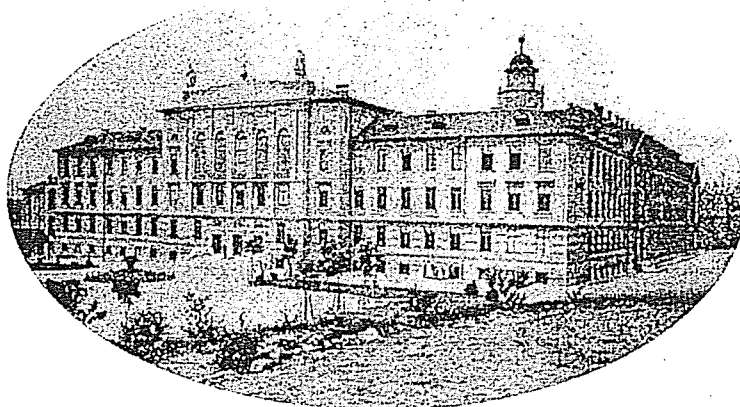
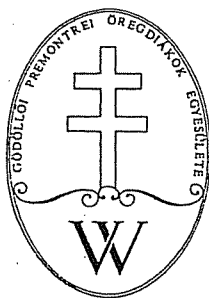

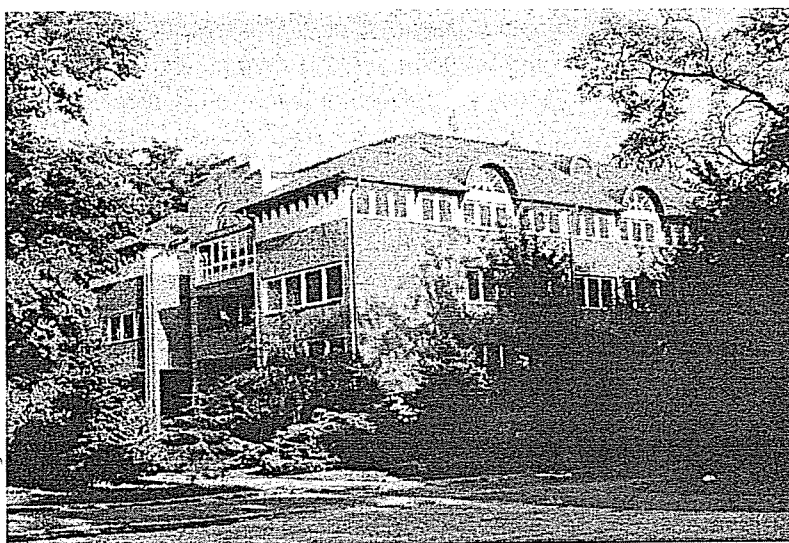

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK
KÖRLEVELE

2005.

II. félév

„ - Szirt a habok közt - hűséged megálljon”

Arany János „Rendületlenül” c. versének utolsó sorát választottam a bevezető címéül. A versben leírt hasonlatok illenek azokra az állapotokra, amelyek napjainkban körülvesznek bennünket, mint például:

- „sokban hívságos elme kérkedik” – ők „jobban (szeretik) a tapsot, mint a hazát”;
- „fényt űz csinált érzelmivel nem egy, kinek világát csak divat teszi”.

Támadások érnek bennünket, amelyekkel rossz hírét keltik a történelmi egyházaknak, elsősorban Katolikus Egyházunknak. Az intézményeinknek járó jogos pénzbeli támogatások megvonása olyan látszatot kelt, mintha nem látnánk el társadalmi feladatainkat (oktatási, szociális stb.).

Nem tudjuk, meddig tart ez az állapot. Viszont nekünk is szólnak a vers befejező sorai:

„Lenn a sikamló tér, nyomás felül,
Vész és gyalázat el ne rántsanak.
Oh, értsd meg a szót: árban és apályon
- Szirt a habok közt – hűséged megálljon!”

Eördög László Benedek O. Praem.
a Gödöllői Premontrei Öregdiák Egyesület elnöke

Egyszerű szonett Szűz Máriához *Rezek Román verse*

Már oly rég csend van, s mégis boldogan
- mint halni járó vágyak kerülője -
Tenálad, Mária, Mesterem Szülője,
bízó lélekkel húzom meg magam.

Most kint is sárga lombhullás zizeg;
lelkem Nálad virraszt. Úgy-e hiszed:
tiéd vagyok, ó, nyújtsd áldó karod!

Mezők virágát hoztam ím, Neked,
egy dalt dúdolvá teszem most elédbe:
Salve Regina . . Nézz, Anyám, feléje:
fogadd a szívem, s nyújtsd áldó kezéd.

Úgy-e akkor is eljössz, ha az ősz
ködös felhőin messze-messze nős
s jászolban Fiad altatgatód . . .

A költő, Rezek Román (eredeti nevén Sándor) gödöllői premontrei diák volt. 1916. augusztus 3-án született Gödöllőn, 1934-ben érettségizett, majd pannonhalmi bencés novícius lett és kapta a Román nevet. 1940-ben szentelték pappá Pannonhalmán, első szentmiséjét Gödöllőn abban a templomban mondta, ahol keresztelték. 1941-44 között a kőszegi gimnáziumban francia-magyar szakos tanár. 1944-ben katonai szolgálatra hívták be, majd 1945-ben amerikai fogságba került. Utána egy párizsi apácázárda fogadta be, itt a Magyar Misszióban lelkipásztor, majd vezetője lett. Irodalmi folyóiratot indított „Ahogy lehet” címen. A rendi vezetés 1965-ben a São Paulo-i bencés közösséghez küldte, ahol sokat dolgozott 1986. május 7-én bekövetkezett haláláig.

Először hittanár és a francia nyelv tanára, majd novíciusmester. Közben mind elmélyültebben foglalkozik Teilhard de Chardin, a nagy francia jezsuita filozófus, biológus és antropológus munkáival. Huszonnyolc kötetben magyarra, majd portugálra fordította Teilhard de Chardin műveit. A zseniális francia gondolkodó a teológia és a tudományok szintézisét törekedett megalkotni. A kinyilatkoztatást a mai ember világképével hozta egységbe. Rezek Román úgy érezte, hogy ez az a szintézis, amelyre a korábbi századok keresztény gondolkodói nem jutottak el. Az hogy hazánkban is ismertté lett a nagy jezsuita életműve és szelleme, elsősorban neki köszönhető. Valami szent megszállottság, tüzes lendület vezette e munkásságában. Mi Gödöllői Premontrei Öregdiákok is büszkéek vagyunk egykori diáktársunkra!

Beszámoló a Szent Norbert ünnepéről

Legutóbbi körlevelünk utolsó oldalán megjelent meghívóban részleteztük a június 4-ei ünnepség tervezett programját. Most röviden összefoglaljuk a jól sikerült nap eseményeit.

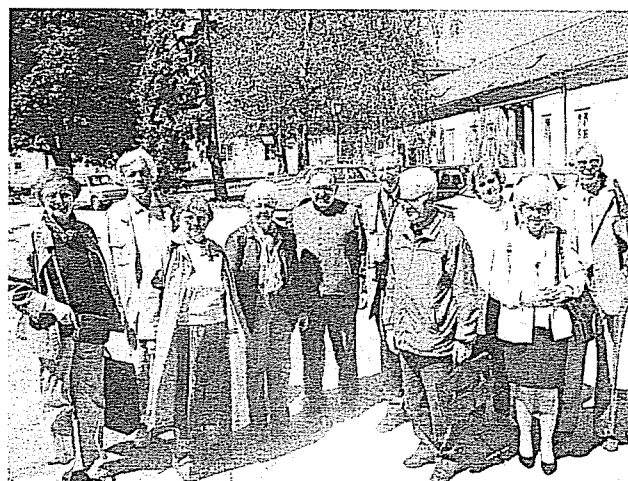
A reggeli szentmisére összegyűlt öregdiáktársak, hozzátartozóink, a gimnázium tanárai, a rend tagjai és a szertartáson közreműködő gimnazisták felemelő ünnepi hálaadással köszöntük meg az elmúlt egy év eredményeit, az újra működő gimnázium sikereit. Ullmann Péter perjel atya mondta a szentmisét, Eördög László atya szentbeszédében főként az idősebb és fiatalabb öregdiákokhoz szólt. A szentmise után a társegyesületek és a jubiláló évfolyamok képviselői számoltak be múltjukról, ill. jelenlegi helyzetükről.

Minthogy május végére elkészült a Gödöllői Premontrei Gimnázium és az Öregdiákok Egyesületének 3. Emlékkönyve (mely két kötetben tanárokról és diáktársakról szól), a templomi ünnepség résztvevőinek a perjelség épületében átadtuk az előre címkézett példányokat. Utána a kopjafás, Emlékműnél koszorúzás, majd az étkezdében közös ebéd volt. Ebéd után néhány jubiláló évfolyam külön találkozót tartott, a többi résztvevő pedig a rendi temetőben megkoszorúzta Fényi Ottó atya sírját.

Beszámoló a Zircre szervezett kirándulásról

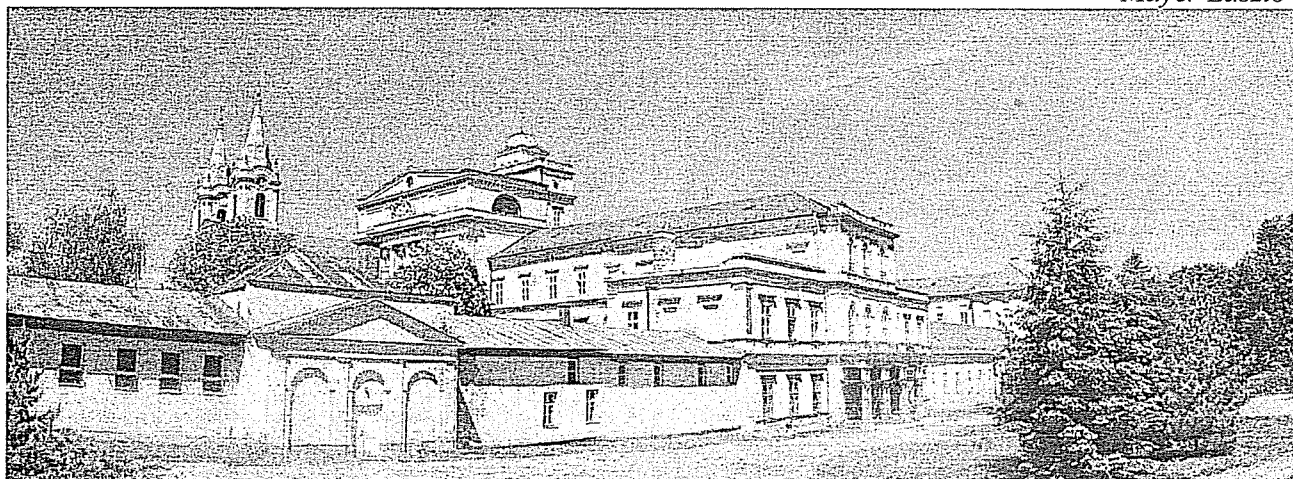
A május 21-re hirdetett kiránduláson csak tizenegyen vettünk részt, de ettől függetlenül nagyon jól sikerült. Busszal mentünk. Az idő is kedvezett. Először megtekintettük az állami kezelésben lévő szép könyvtárat, majd a Bakony növény- és állatvilágát bemutató múzeumot. A ciszterci templomban Lékai Juszti atya nagyon részletes és szakszerű magyarázata rendkívül érdekes volt. A rend visszakapta az eredeti barokk épületegyüttes legnagyobb részét, a templomot és a rendházat szépen restaurálták. A templomi restaurálás során sok freskó egészen megújult, sőt egyeseken meglepő részletek kerültek elő a közbülső átfestések alól. Ebben nagy része volt az atyának. Megnéztük a rendház egyik folyosóját is (kilátással a kere-

gőre). A látogatás után készült a csoportkép Juszti atyával.

A közeli étteremben jó ebédet kaptunk, utána meglátogattuk az arborétumot is. Nagyon érdekes, gazdag, főként erdei fafajtákat tartalmazó, ligetjellegűen kialakított botanikus kertben jártunk. A ciszterci rendházat és templomot a kerítésen kívülről az alábbi fénykép mutatja.

Mayer László

Beszámoló a Kassán és környékén tett látogatásról

Június 20-án nyolcan indultunk az előző körlevélben meghirdetett felvidéki útra. Az időpont az ottani öregdiák egyesület évenkénti találkozásához kapcsolódott.

Az indulás napján délután érkeztünk Kassára, ahol Czima Gyurka várt minket és elkalauzolt az előre lefoglalt kollégiumi szállásunkra. Később a lakásukra mentünk és ott nagyon jól elbeszélgettünk.

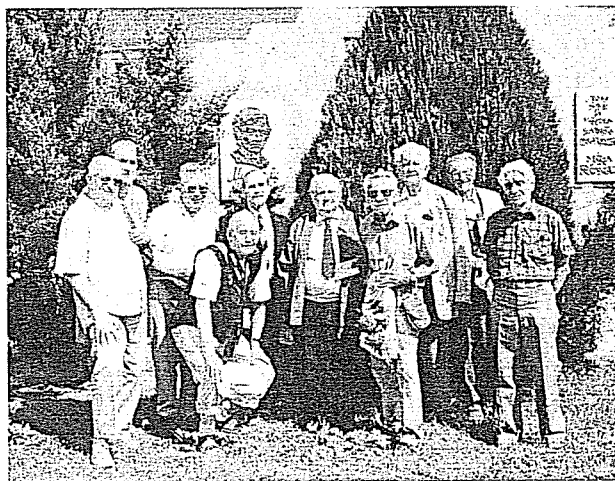
Másnap, kedden Kassától keletre mentünk 3 kocsival. Először Borsán, II. Rákóczi Ferenc szülőhelyén álltunk meg, megnéztük a renoválás alatt álló várkastélyt. Utána Királyhelmecen keresztül Leleszre vitt az utunk, ahol Bartal Károly Tamás apát várt minket. Megmutatta a nagyon leromlott állapotban visszakapott rendházat, benne a rendi kápolnát és a templomot. Visszafelé úton megálltunk Nagykaposon, megnézve a templom előtt álló Mécs László mellszobrot. Itt a hét végén a 110 éves Mécsről emlékülést szerveztek.

Szerdán egész-napos kassai városnézésre invitált minket a Czima család, akik gondoskodtak a nagyszerű idegenvezetésről. Az óvárost néztük meg, nagyon jól rendben tartott épületeket, utcákat és vendéglátó helyeket láttunk, minden szép tiszta volt, irigyeltük is ezt! A város külső része azonban távolról sem ilyen szép, telepítették tömbház-kolosszusokkal, elvéve a város szép környékére való kilátást is.

A csütörtököt is Kassán töltöttük, egyes részeket jobban megnézve, ebéd után pedig a premontrei templomot mutatta be és ismertette Joakim atya, a templomért felelős premontrei kanonok.

Pénteken Jászóra, a premontrei apátságra és környékére látogattunk, sétát tettünk a szép szádelői völgy alsó részén, majd Krasznahorkán az Andrássy mauzóleumot és a várkastélyt néztük meg, végül még Rozsnyóra is eljutottunk, ahol az egykori premontrei gimnázium épületét és a szép főteret láttuk.

Szombaton a kassai öregdiákokkal Hernádszentistvánra, Mécs László szülőhelyére mentünk, az emléktábláját koszorúzták meg az ottani öregdiákok (l. a fényképet). Láttuk a temetőben édesapja sírját is. Délután volt az ünnepség, amelyen kassai, rozsnyói és gödöllői beszámolókat hallottunk, majd Bartal Károly Tamás apát ismertette a nagykaposi Mécs ünnepséget, kiemelve a papköltő irodalmi működéséről szóló beszámolókat. Megtudtuk, hogy Herczegh Géza öregdiáktársunkat ekkor avatták Nagykapos díszpolgárává (ott született). Vasárnap a premontrei templomban volt ünnepi mise és az ott lévő öregdiák emléktábla megkoszorúzása. Utána fénykép készült az ünneplő öregdiákokról és rendtagokról.

Mayer László

EMLÉKEZZÜNK DIÁKTÁRSAINKRA

Pásztor Pál

Bár nem a Gödöllői Premontrei Gimnáziumban érettségizett, azért öregdiaktársunk volt ő is. Ez év áprilisában kaptuk halálhírét. Utolsó éveit szülőfalujában, Veregyházon, töltötte nyugdíjas papként.

2000-ben, amikor a 60 éves érettségi találkozóakra készültünk, egy önéletrajznak is beillő levélben közölte, hogy a találkozón nem tud jelen lenni. Visszaemlékezik osztályfőnökünk, Dr. Gáriel Asztrik tanácsára, aki - amikor bejelentette, hogy papnak készül - ezt mondta: „ne menjek premontrei papnak, inkább legyek falusi plébános, hogy segíteni tudjam szegény paraszt szüleimet”. „Érettségi előtt átmentem a váci piarista gimnáziumba, itt kezdtem teológiai tanulmányaimat. Vácról a székesfehérvári papnevelőbe kerültem, onnan kiváló eredményeim miatt Bécsben fejeztem be a teológiát.”

Valóban falusi plébános lett, utoljára 34 évet töltött Kisnémediben. Nyugdíjasként Veregyházon élt közel 15 évet, hétköznapi és vasárnapokon is misézett, két községben is. „Pedig, és most jön a punctum saliens! mindkét lábamat amputálni kellett térd alatt! Kerekesszékekkel autóval elvisznek a templomba, és ott végzem a munkát, ami jön. Néhány helytörténeti munkám, könyvem jelent meg. Igen gyakran vendégem Ullmann Péter atya, akivel felújítjuk emlékeinket.” Mint mondja, a maga gyönyörűségére írta „Egy 70 éves falusi plébános gondolatai a gödöllői premontrei gimnáziumról” című iskolatörténetet.

Levelét a következő mondattal és 3 felkiáltó jellel fejezte be: „A gyertya, ha csak pislákol is, de még ég!!!” 2005 tavaszán a gyertya kialudt. Bízunk abban, hogy az Úr megadja Pásztor Pali osztálytársunknak a megérdemelt jutalmat, és felgyullad előtte az örök világosság.

Huszár Ottó (1940-es évfolyam)

Zoltánka Viktor

Hogy elfelejtettük! Pedig akkoriban mindnyájan ismertük. Ki ne ismerte volna Vidort a negyvenes évek fordulóján! Ő volt az iskola legjobb 100 méteres futója, kitűnő tanuló, cserkész őrvezető és plakátúság szerkesztő, amellet a RÁBÉK, azaz Rákóczi Bélyegkör alapítója.

Utoljára a számomra felejthetetlen 50 éves érettségi találkozón láttam. Akkor a hajdani kápolnaterem még zsúfolt volt. A beszámolók alatt még a folyosón is álltak az öregdiákok. Az ünnepség után a hajdani gimnázium lépcsőjén találkoztam vele, és még ötven év után is azonnal felismertük egymást. Zoltánka Viktor 1941-ben érettségizett. Ha jól emlékszem, a gödöllői állomásfőnök fia volt. Húga minden vasárnap megjelent a diákmisén. Én a bélyegkör aktív tagja voltam. Akkoriban, amikor az elcsatolt területek visszatértek, a magyar posta emlékepecséteket bocsátott ki a bevonulások alkalmával. Így a bélyegkörben mi előkészítettük az anyagot, és Vidor küldte el az illetékes címekre lepecsételtetni a bélyegeket. Emellett még bélyegkiállítást is rendeztünk. Mondanom sem kell, a bélyegkör kitűnően működött számos taggal, de sajnos nem sokáig. Ugyanis a cserkészcsapatnak új zászló kellett, és az erre való gyűjtés keretében Paulay tanár úr befektette a kör alapítókéjét, mint hozzájárulást a zászlóhoz. 1940-ben Vidor ú. Plakátúságot indított. Ez egy teljes ívű kartonlap volt, amit a főbejárati csapóajtó mellett függesztettünk ki. Már nem emlékszem, kik voltak a munkatársak rajtam kívül; azt hiszem, Vidor egyedül írta tele a nagy papírlapot. Én csupán az alkalmi verseket adtam hozzá, többnyire az iskolai labdarúgó csapat Szent László kupabeli győzelmeiről. Emlékezik-e még valaki rájuk, amikor a GIK pályán játszottak, amely meccsekről Hajnal Zsiga tanárunk az esernyőjével még véletlenül sem maradt el. A következő sorrendben volt a felállítás: Tóth Imre (Rikus), Kovács Sándor (Högyös), Nagy Misa, Hanyi Zoli, Holecz László, . . . , Honi Jancsi, Goy András (Golyó), Somogyi . . . , Szájbel János (Juni) és Bankó Jóska. Ma már talán csak ketten élnek közülük. Sajnos, a negyedöntő előtti fordulóban kiestünk, mert védelmünk egyik oszlopa, Nagy Miska lekést a vonatot, és a Szolnoki Fémipari Középiskola erősebbnek bizonyult. Plakát-újságunkban ez a hír fekete keretben jelent meg!

Érettségi után a Műegyetem hallgatója lett, további adatot pályájáról nem tudok. Az utolsó hírem az 1995-ös tavaszi körlevélből van, amely elhunytáról értesít. Nem tudom milyen érdemeket vagy kitüntetésekert szerzett pályáján, csak annyit, ha volt valaki hajdani iskolánkban, aki annyi mindent tett közösségünkért, az ő volt; nála különben aligha ismertem, ezért emlékezem rá kegyelettel!

Northampton, 2005. július 3.

Sármezey Árpád (1941-es évfolyam)

A 3. Emlékkönyv 1. kötetében Borbély Ludolfra vonatkozó adatok helyesbítése

Észrevételek és a kapott pontosítás alapján a könyvben lévő szöveg alábbi helyesbítését kérjük:

Felvidéki születésű lévén szlovákul is beszélt, ezért az 1939/43-as tanévre a Kassai Premontrei Gimnáziumba helyezték tanári beosztással, de 1943 őszétől az újra induló nagyváradi premontrei gimnáziumba került. Itt működött az 1944 őszéig. 1945-től Mécs László plébániáján, a szlovákiai Nagykaposon adminisztrátor, 1950-ben Királyhelmecen plébános lett.

A tévedésért elnézést kérünk.

A Szerkesztőbizottság

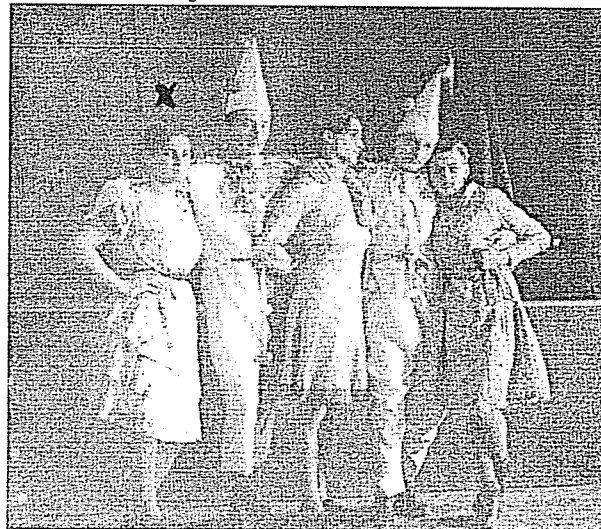

Csipkay Károlytól érkezett egy régi gödöllői fénykép

A mellékelt fényképen látható személyekről a következőket írja:

Ha jól emlékszem, cserkész csapatunk rendezett 1932 farsangján egy színi előadást. A jelenetnek, melyben én is részt vettem, a témája az volt, hogy volt egy jó, hűséges házaspár és egy rossz nő, aki el akarta csábítani a fiatal férjet. Jobbról balra az első „lány” Elszner Guszti, a hűséges fiatal asszony. A középső alak Helmech Laci, ő volt a rossz „lány”. A baloldalon díszelgő szép „lány” én vagyok. Csak az a baj, hogy nem emlékszem, jó vagy rossz „lány” voltam-e. A két bohócnak öltözött fiú közül a mellettem lévő Scitovszky János, a másik pedig Laczkovich Gyuri. Nem tudom, mi volt az ő szerepük.

Csipkay Károly

Baross József iskolatársunk könyv alakban közreadott visszaemlékezései

2003-ban jelent meg Balassagyarmaton a „Nem a legjobb időkben születünk” c. könyv, melyben az 1938-ban érettségizett és 5 éven át gödöllői konviktor emlékezik vissza életére. A könyv nagyon érdekes korrajz és élménygyűjtemény, melyből néhány, a gödöllői évekre vonatkozó részletet idézünk.

Miképpen is kerültem a gyarmati elemi iskola elvégzése után az igen előkelőnek tartott gödöllői Premontrei Kanonokrendi Gimnáziumba? Ennek az a története, hogy édesapám a középiskolát Kassán a Jászó-Premontrei Gimnázium humán tagozatán, mint konviktor végezte el.

Be kell vallanom, hogy nem szerettem az intézeti életet, öt éven keresztül tiltakoztam ellene. Mikor a vakáció után vissza kellett mennem az intézetbe, sokszor elsírtam magam. . . Amikor a kisfiú bevonult az intézetbe, egy pár nap múlva kopaszra nyírták. Az alsósok rövidnadrágban jártak, és térdharisnyát viseltek úgy, hogy télen is a térdünk csupasz volt. . . A felsősök ötödiktől kezdve hosszú nadrágban jártak és engedélyezték a hajviseletet. A konviktoroknak különösen az ünneplő ruhájuk igen szépen nézett ki. . . Néha elvittek bennünket Budapestre múzeum- ill. színházlátogatásra, vagy sporteseményen vettünk részt. Fegyelmezett felvonulásunkat és ruházatunkat sokan megcsodálták.

Abban az időben minden évben összemérték tudásukat a balassagyarmati, az aszódi és a gödöllői gimnáziumok az atlétikai számokban, valamint teniszezésben. A legtöbb érmet és első helyezést a gödöllőiek szereztek meg, kivéve a teniszezést, amelyben a balassagyarmatiak győzedelmeskedtek.

A gödöllői diákeink – mint minden intézeti élet – igen egyhangúan teltek. . . Ötödikes gimnazista korunkban ki akartuk próbálni a dohányzást. Megbeszéltük, hogy az egyik hosszabb órákői szünetben a vasútállomás trafikájában megvesszük a cigit. Osztálytársaim engem bíztak meg ennek elvégzésével. Amikor visszajövet befordultam az intézet kertjébe Stuhlmann Patrik rektor úrral találkoztam, aki még Kassán apámat is tanította. Kérdésére, hogy mit csinálok itt, egyik bajtársam kisegített: „Rektor úr, stafétázunk, és ott vár a másik barátunk, akinek a váltást átadjuk.” Rektorunk helyeslően bólintott!

Életem egyik szakasza befejeződött – akkor még nem gondoltam arra, hogy ötvenöt év múlva azokkal az igen kedves kortársaimmal, akik még életben maradtak, a gödöllői öregdiákok részére rendezett találkozókra újból együtt tudunk lenni.

Baross József

Premontrei Gimnázium: Új névvel, de a régi szellemben

Augusztus utolsó napjai a középiskolák tanévnyitó ünnepségeivel, szeptember első hetei pedig az egyetemi évnyitókkal teltek el. A munkás hétköznapiak közepette azonban érdemes visszaidezni legalább néhány gondolat erejéig a sok vihart kavart kétszintű érettségi vizsgákat és felvételi pontszámításokat. Annál is inkább, hiszen nemrég láttak napvilágot a minisztérium és az OKÉV ezzel kapcsolatos statisztikai adatai. Ennek tükrében is fontos megvizsgálni az iskolák működését, és mi a Premontrei Gimnáziumban is megtettük ezt. Idén sok diáknak az okozott keserűséget országosra, hogy kitűnő év végi és érettségi bizonyítvánnyal nem kerülhettek be a választott egyetemi szakokra, mert nem emelt, hanem „csak” közép szinten tették le, az egyébként kitűnően sikerült érettségit. Az emelt szintű érettségi vizsgák aránya országos átlagban 13,6% volt, a Premontrei Gimnáziumban ez 37,6%. A sok változás közepette legalább az vigasztalhatta a tanulókat, hogy a feladatsorok a különböző tantárgyakból nem voltak túlságosan nehezek. (A rendkívül magas felvételi ponthatároknak ez volt az egyik oka.) Így az érettségi vizsgák érdemjegyeinek országos átlaga néhány tizeddel még jobb is volt a tavalyinál: 3,66. Iskolánkban ugyanez 4,81. 2005-ben utoljára mindenki, aki nyelvvizsgával rendelkezik, úgynevezett előrehozott érettségivel, jeles osztályzatot szerezhet. Ezért mindazok, akik csak jövőre, vagy 2-3 év múlva érettségiznek, a nyelvvizsgájukkal előre biztosíthatják az érettségi 5-öst. Az alacsonyabb évfolyamok nyelvvizsgával előrehozott érettségi vizsgáinak aránya országosan 1,9% volt, a Premontrei Gimnáziumban 10,2%. Összességében tehát büszkéek lehetünk végzett diákjainkra, akiknek 88,5%-a ül az egyetemek, főiskolák padjaiban, készülve az első ZH-ra, demonstrációra.

Ez év szeptemberétől több változásnak is örülhetünk iskolánkban, hiszen beindult az öt éves, egyházzenei végzettséget adó szakközépiskolai képzés. A 9.c osztály diákjai a 12. évfolyam végén leérettségiznek, de egy részük – azok, akik a négy év során is tanultak már szakmai tárgyakat – a 13. évfolyamon folyó szakképzés végén leteszik a szakmai vizsgát. Ezzel kántor-kórusvezető, kántor-énekvezető illetve kántor-organista államilag elismert OKJ végzettséget szereznek. Az új képzés megindulásával megnyílt az iskola kollégiuma is, amely a távolabbról érkező gimnazista és szakközepes tanulókat egyaránt várja. Így a hagyományos Premontrei Gimnázium rövid név mellett az iskola hivatalos neve Premontrei Szent Norbert Gimnázium, Egyházzenei Szakközépiskola és Diákotthonra változott. Az új és régi diákok egyaránt örülhettek a nyári beruházások, fejlesztések eredményeinek. Szeptember folyamán elkészült ugyanis a gyönyörű, új, műanyag borítású kézilabdapálya, és a "B" épület alagsorában a régen várt iskolai büfé. Az összességében mintegy 22 millió forintos beruházás döntő hányadát az öregdiák egyesület által alapított Premontrei Gimnáziumot segítő alapítvány fedezte.

Bárdy Péter

Ki mit tud?

Az idei tanév „Ki mit tud?” versenyei a József Attila-évfordulóval kapcsolatosan teltek el a képzőművészeti és a versmondó kategóriákban. A zenei és egyéb produkciók házi döntői az eddigi hagyományoknak megfelelően zajlottak le. A legjobbnak ítélt verseket és zeneszámokat a Szent Norbert-napon hallhatta az iskola közönsége.

József Attila-szavalóverseny

Hagyományainkhoz híven idén is megrendeztük az iskolai „Ki mit tud?” keretében – két kategóriában (5-8., illetve 9-12. osztályosok részére) – a versmondóversenyt. József Attila 100 évvel ezelőtti születésére emlékezve költőnk verseiből adtak elő a tanulók. A második fordulóban pedig szabadon választott 20. századi költeményt kellett szavalniuk.

Rendkívül színvonalas versenynek lehettünk tanúi. Szinte minden előadónak sikerült saját stílusához, személyiségéhez illő verset választania. A helyezették drámai előadásmódjukkal, a versben megfogalmazott érzések, gondolatok értő-érző megjelenítésével emelkedtek ki a mezőnyből. Az első helyezést elért versenyzők korukat meghazudtoló, igazán élményszerű teljesítményt nyújtottak.

A két korosztály díjazottjai és az előadott József Attila-versek:

I. kategória:

1. Hegedűs Andrea 6. a osztály (Altató)
2. Volkov Alexandra és Kovács Boróka 5. a osztályos tanulók

II. kategória:

1. Török Ivett (Kései sirató) és Oláh Éva (Mindenrendű emberi dolgok) 11. b oszt. tanulók

2. Bárdy Tamás 12. a osztály (Tudod, hogy nincs bocsánat)
3. Bobok Anna 11. a osztály (Eszmélet)

Virág Ágnes

József Attila-rajzpályázat

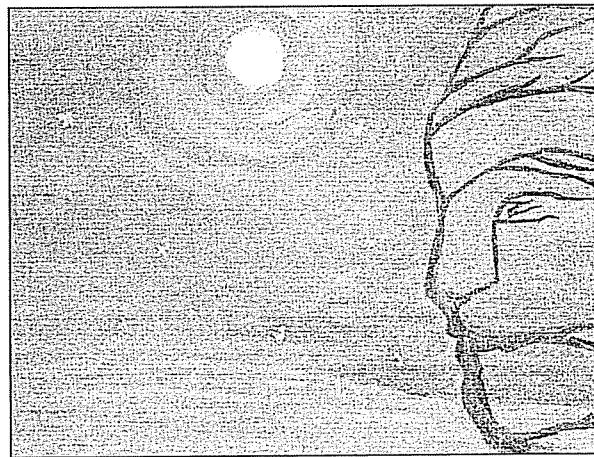
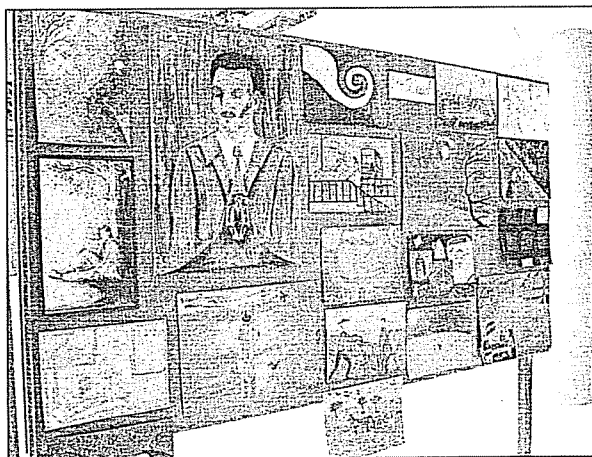
József Attila: Medáliák, Istenem, Reménytelenül, Eszmélet, Flóra című versei szolgáltatták az idei „Ki mit tud?” képzőművészeti kategóriájának irodalmi háttérét. Illusztráció, azaz az egyik mű képi megjelenítése volt a feladat.

Az elbírálás két korcsoportban történt: ötödiktől nyolcadik osztályig és kilencediktől tizenkettedik osztályig. A zsűri két irányból közelített a képekhez. A képzőművészeti mellett az irodalmi szempontokat is figyelembe vettük, vagyis, hogy mennyiben őrzí a kép József Attila verseinek hangulatát.

Pitlik László 5. a osztályos, Pintér Anna és Szeri Zoltán 6. a osztályos tanulókkal az élen a fiatalabbak kedvesen, korukhoz híven, tisztán, érthetően festették meg a versekben „megírt képeket”. A nagyobbak elbírálásánál szempont volt, hogy a képi jelleg már az elvonatkoztatás felé közelítsen. A művek feletti elgondolkodást tükrözik Barsy Eszter 12. a, Urbán Kinga 9. a és Oravecz Titanilla 11. a osztályos tanuló képe. A közönség díját Tóth Zsuzsa 11. b osztályos tanuló illusztrációja nyerte.

Gratulálunk nekik, és további sikeres alkotásokat kívánunk!

dr. Lőrinczné Pálvölgyi Rita

PRÁGA

2005. április 21 - 24.

A tantestület már évek óta tervezgeti, hogy elzarándokol az iskola névadójának, Szent Norbertnek a sírjához. A premontrei rend alapítójának nyughelye a prágai strahovi kolostorban található.

Útra keltünk hát, miután megtartottuk óráinkat, egy szomorú, hideg és borongós csütörtöki napon, némi szorongással figyelve a barátságtalan időjárást. Vajon ránk ragyog-e „arany Prága” – ahogy nevezik az ott élők – vagy mogorva és tartózkodó lesz velünk ebben az inkább őszinek, mint kora tavaszának ígérkező időjárásban? – merült fel bennem a kérdés. De aztán a buszon uralkodó jókedv megnyugtató, ha az időjárás nem is, a mi hangulatunk derűs, és ez mindenképpen be fogja aranyozni az előttünk álló napokat. Úgy látszik, jókedvünk szétáradt a természetben is, mert ahogy közeledtünk Prága felé, egyre barátságosabb lett az időjárás. Éjszakai fényeit ragyogtatta először a város, mivel 11 körül érkezünk meg.

Másnap minden illatával, színével köszöntött ránc az áprilisi reggel. Délelőtti városnéző sétánkon meggyőződhattunk róla, hogy nem véletlenül mondta e helyről Goethe, hogy „a világ koronájának legszebb ékköve”. Megvallom, magamat illetően volt némi kétségem, hogy tudom-e tüskék nélkül, kellő nyitottsággal értékelni a város szépségeit, vagy erősebb lesz bennem a fájdalom. Hiszen Prága – Csehország és a magyar szempontból Trianon miatt gyászos emlékü Csehszlovákia szíve – nem vált a második világháború pusztításának áldozatává úgy, mint a mi fővárosunk, így megmaradt minden ér-

téke, amit évszázadok során felhalmozott, így megmaradhatott középkori kőhídja – talán leginkább ismert nevezetessége – is, ami mellel jó 450 évvel korábban épült meg, mint a Pestet Budával összekötő első állandó híd, a Lánchíd. Fájdalmamat és – őszinte leszek – irigységemet legyőzte az örök, mindenki számára elérhető értékeket teremtő művészet ereje, mert a Károly-hídról a folyóra tekintve felzengett bennem Smetana szimfonikus költeménye, a Moldva, amit gyerekkoromban szerettem meg, mikor még nem befolyásoltak történelmi tapasztalataim, ismereteim. Legelső hallásra lenyűgözött a mű – folyót, érzelmet idéző – áradása, azóta is mindig, ha hallom, az áradó hazaszeretet érzése ébred bennem, és hálás vagyok a cseh szerzőnek, hogy ezeket az érzéseket, melyek igazából függetlenek a konkrét hazától, a zene segítségével átélhetővé tette. A hídról körültekintve – ahonnan egyszerre lehet látni a Hradcsin és az Óváros tornyait, melyekről Prága a „száztornyú” jelzőt kapta – úgy éreztem, nem is egy XXI. századi metropolisz szívében, hanem egy XIV. századi városban állok, megérintett az örök-kévalóság, elvarázsolt a hely, és megértettem Smetanát. Hálás voltam a városnak, mely meghihlette, olyan egyetemes emberi érzés megfogalmazójává avatta, mely már túlmutat valós téren és időn.

Este aztán a Hrabal és Hasek regényeiből ismert jó kis sörözők és a hihetetlenül lágy, habzó cseh sör varázsolt el érthetően egészen más módon, mint délelőtti élményeim. Nem vagyok nagy „sörissza”, de a cseh sör tényleg különlegesen finom, különösen egy egész napos fárasztó menetelés után érzi úgy az ember, hogy maga a nektár ez a nedű.

A strahovi kolostort, Szent Norbert nyughelyét, kirándulásunk utolsó napján, a szentmise után tekintettük meg. A kolostort I. Vladislav fejedelem alapította a premonstrei rend számára, így lett Prága második legrégebbi egyházi műemléke. Az első szerzetesek még faépületekben laktak itt, mára négy különböző nagyságú belső udvart közrefogó, hatalmas épületegyüttesé vált. Engem leginkább a kolostor két könyvtára nyűgözött le, mint mindig, ha patinás könyvtárakban járok. A teológiai és a filozófiai könyvtárterem is számos könyvritkasággal büszkélkedik, mintegy 130.000 könyvet őriznek itt, köztük olyan irodalmi különlegességeket, amelyeket a katolikus egyház évszázadokon át indexen tartott. Talán a legérdekesebb számomra a kolostor csendjének és a tavaszi, újjáéledő város zsibongásának, zsongásának a kontrasztja volt. A kolostor falai közt is valahogyan az időtlenség érintett meg, másként, mint a Moldva hídján állva, de azt sugallta, hogy az Isten, az Élet, a Természet örök. Köszönöm; Prága, e tapasztalásokat.

Ivókné Szajkó Ottília

MASSEUBE 2005

Dél-franciaországi testvériskolánkban, a masseube-i Saint-Christophe-ban idén jártunk ötödször.

Az utat mindig nagy várakozás előzi meg, hiszen a gyerekek tudják, hogy Európa csodálatos helyeire juthatnak el; láthatják az Alpokat, a Földközi-tengert, végigmegyünk a híres francia Riviérán, olyan városokon, mint Monaco, Nizza és Cannes, Provence sziklás, levendulaerdős tájain is keresztül visz az utunk, gyönyörködhetünk a Pireneusok hófödte csúcaiban, vízeséseiben, elzarándokolunk Lourdes-ba, s ha szép idő van megfürdünk az Atlanti-óceánban.

Az idén sem volt hát könnyű eldönteni, hogy ki legyen az a 24 diák, aki április 30-án felszállhat a Masseube-be tartó autóbuszra; a legjobb franciások között húztunk sorsot. A kirándulók másik fele a gödöllői Református Líceum diákjaiból került ki; a két iskola Masseube-be mindig együtt utazik.

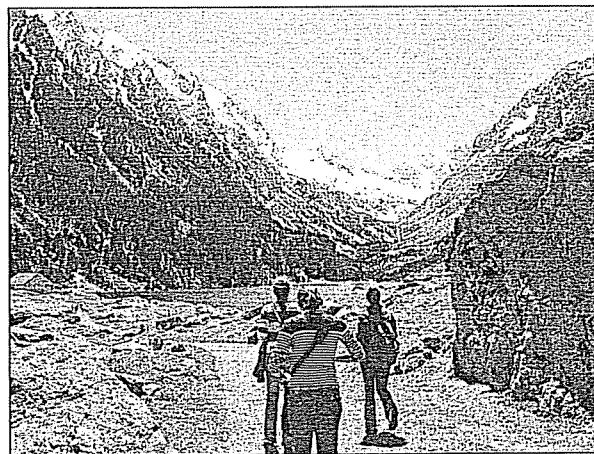
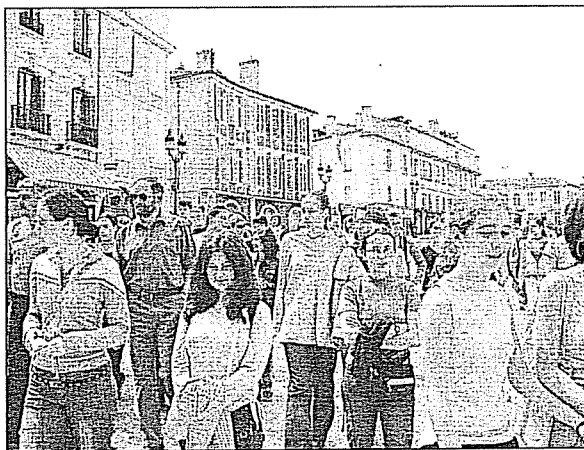
Odafele Monacóban szakítottuk meg utunkat hosszabb időre, ahol megnéztük az Oceanográfiai Múzeumot, aminek már a fekvése is lenyűgöző, egy hatalmas, tengerbe nyúló sziklatömbre építették a többemeletes épületet. Több mint száz kisebb-nagyobb akváriumban csodálhattuk meg a tengeri élőlények ezer színben pompázó világát.

A 30 óránál hosszabb buszozás után, este 10-kor érkeztünk meg végre Masseube-be, ahol vendéglátóink ismerősöknek kijáró kedvességgel és – a késői időpont ellenére – vacsorával vártak.

Összesen öt napot töltöttünk az iskolában, órát látogattunk, sportoltunk, beszélgettünk a francia diákokkal. Élmény volt közérjük vegyülni, látni egy nem túl gazdag francia vidéki mezőgazdasági iskola életét, felfedezni a különbségeket a magyar és a francia iskola, oktatás, kultúra között. Diákjaink hősiesen próbáltak helytállni az autentikus nyelvi környezetben, ahol francia társaik nem mindig beszéltek a párizsi irodalmi nyelvet – amit itthon tanítunk –, hanem bizony sokszor argót, szlenget, ráadásul vidékies akcentussal. De mire el kellett jönnünk, egész jól belejötték a mieink.

Az iskola ünnepe, amelyre a meghívásunk szólt, Áldozócsütörtökön volt, ez egyébként Franciaországban munkaszüneti nap. Már előzőeste is tudtunk, hogy izgalmas napnak nézünk elébe, hiszen egyszerre kellett sportversenyeken részt vennünk, magyar folklór műsort adnunk, és standot állítanunk, ahol magyar népművészeti tárgyakat, képeket, könyveket árultunk. S mindezt általános szervezetlenség közepette kellett lebonyolítanunk, rendkívül változékony időjárási körülmények között; kb. óránként hatalmas zápor zúdult ránk, s az összes programot szabadtérre tervezték.

De végül minden nagyon jól sikerült; a fiaink játszottak a győztes focicsapatban, és fair play díjat kaptak, a műsorunkkal (hangszeres zene, népdalok, néptánc) osztatlan sikert arattunk, s még árultunk is néhány eurót a standunkon.

Igyekeztünk persze megismerkedni a környék nevezetességeivel is. A legnagyobb tetszést a közeli Auch városának gyönyörű katedrálisa, szűk utcáskái, a Cassaigne várába tett, armagnac-kóstolással egybekötött látogatás aratta. Mire megszoktuk, és többen megszerettük a francia menzát – reggelire: baguette, lekvár, vaj, narancslé, joghurt, alma, ebédre: több féle előétel (leves soha!), a főétel hús zöldségkörettel és háromféle választható, a desszert: almakompót, sajt, banán, néha süti – sajnos indulnunk kellett haza. Visszafelé jövet még egy felejthetetlen élményben volt részünk, láthattuk Európa legnagyobb középkori erődtímvárárt, faluját Carcassonne-t, ahol a hangulatos, vevőcsábító souvenir boltokban otthagytuk maradék euróinkat.

Azt, hogy milyen nyomot hagyott bennünk ez az út, leginkább egy viccel tudnám jellemezni:

„A Jóisten a világ teremtetésekor egy nagy zsákból osztogatta egyes népeknek, országoknak a természeti kincseket. Az egyik kapott egy halban gazdag szép folyót, a másik ásványokban gazdag hegységeket, a harmadik egy nyugodt vizű, erdők övezte tavat. Ám, amikor Franciaország területére ért, véletlenül megbotlott és – mit ad Isten – kidőlt a zsák egész tartalma. Így aztán minden jutott ennek az országnak: azúr színű tenger, haragos óceán, hegyláncok, tavak és folyók. A Jóisten látva a megesett bajt, ráncolni kezdte a homlokát:

- Nem lesz így jó – mondta s megteremtette a franciákat.”

Vajon a franciák milyen viccet mesélnének rólunk?

Babicz Mária

Személyes találkozásunk Bernard Le Calloc'h-kal

Tavaly, 2004 júniusában ismét ellátogatott hazánkba a francia gimnázium annak idején legfiatalabb, ma 78 éves tanára, hogy részt vegyen a pásztói kéttannyelvű gimnázium róla elnevezett könyvtárának felavatásán. Nem véletlen, hogy a terem róla kapta a nevét, hisz M. Le Calloc'h kiválóan ismeri a magyar nyelvet és kultúrát, sokat tanulmányozta hazánk múltját, különösképpen Kőrösi Csoma Sándor életével és munkásságával foglalkozott.

Minket persze leginkább iskolánk múltja érdekelt, hiszen a tanár úr erről is sokat tudott mesélni, az itt szerzett kedves emlékekből. Örömmel fogadtuk tehát a pásztói gimnázium meghívását erre a nem mindennapi találkozóra. Bár M. Le Calloc'h tud magyarul, az ünnepség két nyelven folyt, az iskola tanárainak, és diákjainak jelenlétében. Az ünnepség után személyesen is beszélgethettünk a tanár úrral, aki készségesen válaszolt kérdéseinkre franciául és magyarul egyaránt. Sajnos erre nem jutott túl sok idő, de így is nyerhettünk egy kis közvetlenebb betekintést az egykori gimnáziumi életbe. Igazán örültünk, hogy lehetőséget kaptunk erre a találkozásra és beszélgetésre.

Megismervén iskolánk múltját, kellemes csalódást okozott, hogy mennyire fejlett volt a gimnázium oktatási rendszere. A tanterv és a tanítási módszerek akár ma is megállnák a helyüket. Nagyon tetszett nekünk a délutáni társalgási órák ötlete, és az, hogy még a játékok is franciául folytak, mert így a diákok azonnal hasznosíthatták életükben az órán tanultakat. Az is megragadott minket, hogy számos szakkörre járhattak a tanulók, főleg a színjátszás és az iskolaiújság leírása fogott meg.

Az idei Szent Norbert-napi találkozóon ismét Gödöllőn volt Bernard Le Calloc'h tanár úr, és június 8-án kétórás előadást tartott iskolánkban II. Rákóczi Ferenc francia kapcsolatairól.

Egy hajóban eveztünk – Kárpátalján

Poros határátkelő, érthetetlen, szláv nyelvű vezényszavak, közel egy kilométeres séta az egyik ellenőrzőponttól a másikig. Ismét itt vagyunk. Lovas szekerek poroszkálnak, kocka-ladák zúgnak el az úton. Vad-kelet. Háborús filmek szovjet tábornokaira emlékeztető külsejű és modorú határőr parancsol vissza minket a gyalogos sor végére – harmadszor. Kezdjük elveszettnek érezni magunkat, amikor az ukrán oldalon megpillantjuk most érzékelhetően határon túli barátainkat – megmenekültünk. Mi visszanyerjük magabiztosságunkat, ők szólnak néhány szót a helyi hivatalosságokhoz, és néhány perc múlva már odaát szorongathatjuk egymás kezét. Hiába léptünk ki az újkori Magyarország, sőt az Európai Unió határán, úgy érezzük, hazaérkeztünk.

Az értünk jött kisbuszokkal ismerős utakon zötykölődve idéződnék föl bennünk az előző nyár emlékei. Akkor is a 11a. tucatnyi diákjával keltünk útra, hogy aztán a nagyszőlősi Perényi Zsigmond Gimnázium hasonló létszámú csoportjával, csupa szív, energikus igazgatóhelyettesével, Tegze Hajnalkával, illetve nem kevésbé nagyszerű segítőivel együtt letáborozzunk a nagyszőlősi tó partján. Kirándulások (Tisza-part, Huszt, Vereckei-hágó, szlatinai sós tavak), foci- és métimeccsek („félrelépés”, helyi kórház, gipsz...), tá-bortüzek, tánc, beszélgetések emlékei rohannak meg bennünket, közben sok évszázados, tornyos, máshol frissen épült, be nem fejezett, hagymakupolás templomok előtt suhanunk.

A társaság tehát ugyanaz, az úti cél is hasonló, most nyáron azonban hajókat is hoztunk magunkkal. Azért jöttünk, hogy kárpátaljai barátainkkal együtt meghódítsuk a Tisza egyik felső, számunkra egyelőre ismeretlen szakaszát.

Rövid buszozás után Nagyszőlős mellett, a Tisza-parton verünk sátrat a helyi prospektusban csak „Karcsi bácsi non-profit kocsmája”-ként emlegetett műintézmény gyepes udvarán. Fürdünk vendéglátóink kedvességében és a lebukó nap által aranysárgára festett Fekete-hegy szépségében. A Tisza ugyanakkor

hasztalan invitál minket szó szerinti fürdőzésre, a kilenc fokos víz egyikünk számára sem jelent ellenállhatatlan kísértést. A végzetét, persze, senki sem kerülheti el...

Másnap reggel rövid, de annál vadregényesebb országúti utazás után Bustyaházán vízre szállunk az ukrán hadsereg különleges alakulatában edződött, marcona, ám lágyszívű vezetőnk, Sanyi eligazító szavaitól kísérve. Alig csapunk néhányat fürge evezőinkkel, szelídebb, magyarországi vizekhez szokott csapattunk néhány tagja közelebbi ismeretséget köt a túlzás nélkül jegesnek nevezhető Tiszával. A rögtönzött mentőakció jól sikerül, a pórul jártak (köztük e sorok írója) szerencsésen kievickélnek a partra, a veszteséglistán pedig csak a hordókból kinnfelejtett néhány tárgy szerepel, így töretlen lelkesedéssel folytatjuk nem mindennapos utunkat. A folyó, mintha a vidék történelméről tartana rendhagyó tanórát, időről időre örvényekkel, zátonyokkal és torlaszokkal kedveskedik nekünk, mi azonban most már résen vagyunk, így este újabb borulás nélkül érünk partot. Huszton a romvár helyett a gyógyfüvek sok ezer éves tudományának messze földön híres, ősz, öreg tudója, Józsi bácsi kunyhója mellett kötünk ki. Házigazdánk csodateái, ki tudja, mennyiféle nyűgre, bajra jelentenek gyógyírt, mi, megfáradtak mindenestre egykettőre fényre derülünk tőlük. Hasonló hatást gyakorol ránk lépten-nyomon kedvünkben járó, figyelmes őrző-angyalunk, Atti-la paprikás krumplija is.

Másnap reggel már kirándulásunk felén átlendülve ébredünk. Az események láncolata innentől a szimmetria és a keretes szerkesztés szabályai szerint alakul. Újabb hajó legénysége (és leánysága) ismerkedik meg közelebről a Tisza vízi élővilágával, majd ismét Nagyszőlősen élvezhetjük Karcsi bácsi nonprofit kocsmájának, és gyepes kertjének kimeríthetetlen vendégszeretetét, a következő nap pedig újra a határon találjuk magunkat.

Elköszönünk szőlősi barátainktól, és némán ballagunk át a senki földjén álló kopott Tisza-hídon. Alattunk a víz, bennünk az elmúlt napok megannyi élménye, benyomása hömpölyög. Evezőcsapások, mókák, kalandok, baráti beszélgetések, tábortűzbe meredő, néma tekintetek. Könnyebben jutunk át a mindenféle ellenőrzőponton, mint négy napja. A tábornokfejű arca is megenyhülve mosolyog, csak a mi lépteink lettek lassabbak, nehezebbek. Alig lépjük át a határt, máris visszavágyódunk. Haza.

Szőnyi Gergely

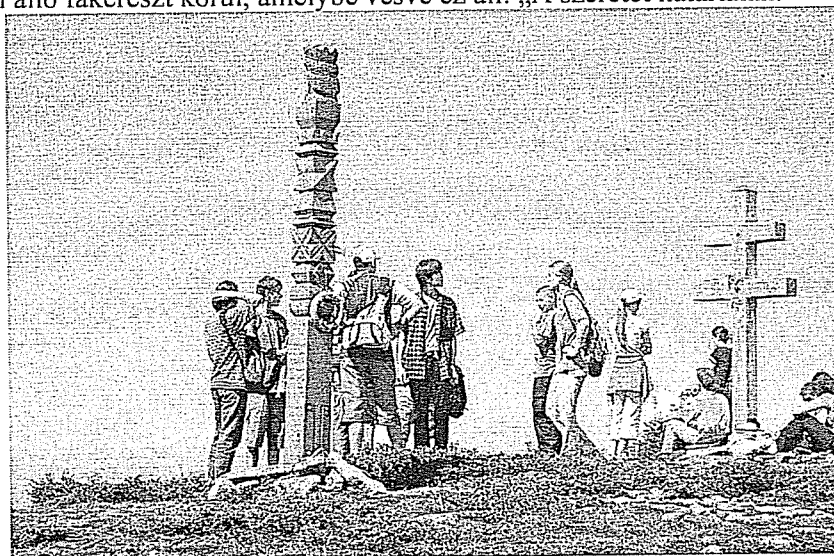
Erdélyi kirándulás – segítség az árvízkárosultaknak

A végzős premontrei gimnazisták utolsó tanulmányi kirándulásának immár hagyományos úti célja Erdély, a Székelyföld. Három éve indult ez a szép hagyomány, felbuzdulva a Fábri Mihály tanár úr által évről évre szervezett nagy sikerű kirándulásokon. Az idén már a harmadik diákcsoport barangolta be a szebbnél szebb tájakat, kincseket őrző kis falvakat, ősi városokat: a tavalyi 11. a osztály nyári kirándulása és a zeneiskola tanáraihoz csatlakozó premisek után a két 12. osztályból 41 diák indult el szeptember 6-án este a több mint 700 km-es útra. A nyár végi árvíz sem riasztott vissza bennünket, inkább a tettekreállítást, segíteni akarásunkat növelte: az ötből egy napot arra szántunk, hogy az árvíz utáni helyreállítási munkálatokban segítsünk a Székelyudvarhely melletti Nyikómalomfalván. Nem mentünk üres kézzel: a falucska tanítójának átadtuk az iskolánkban szervezett gyűjtés eredményeként összegyűlt több mint félmillió forintot. Szívszorító érzés volt látni a víz pusztításának nyomait, hallgatni az elbeszéléseket a borzalmakról, amelyeket az itteniek átéltek az emberemlékezet óta legpusztítóbb özönvíz lezúdulásakor. Néhány óra leforgása alatt hosszú évek munkáját tette tönkre a rajtaütésszerűen érkező embermagasságú áradat, magával sodorva embert, állatot, öles fákat, házfalakat.

Diákjaink derekasan kivették részüket a munkákban. Ki-ki alapot ásott az összedőlt házak, pajták, ólak helyén, betonozásban vagy tereprendezésben segédkezett. A nap végén fáradtan, de csillogó szemekkel búcsúztunk el a hálás falusiaktól, megígérve, hogy vendégként visszatérünk hozzájuk.

A verőfényes őszben a környéken tett kirándulások is emlékeztetésekre maradtak számunkra: Marosvásárhely, ahol megcsodálhattuk a Kultúrpalota gyönyörűsége üvegablakait és a Teleki Téka könyvritkaságait, az éjszakai buszozás után beiktatott jóleső fürdőzés Szovátán a Medve-tóban, majd az üldögélés a parajdi sóbánya kápolnájának hűvösében. Gyönyörködhattunk a Gyilkos-tó és a Békás-szoros lélegzetelállító szépségében, hogy aztán pihenésül degeszre tömjük magunkat az itthon kaphatónál sokkal finomabb és méretesebb kürtőskaláccsal. Csíkszeredán látogatást tettünk testvérvárosunk patinás gimnáziumában, Máréfalván, a legdíszesebben faragott székelykapuk falujában megismerkedtünk Gizella nénivel, aki a helyi tájházban kedvünkért még a szövőszékhez is odaült, s megejtő természetességgel, bizalommal osztotta meg velünk küzdelmes életének emlékeit.

Túrúztunk a Hargitán; a hegytetőre érve betűzgettük az előttünk járók kőből kirakott feliratait (Gödöllőt is megtaláltuk!), mi is felépítettük a magunk kötornyát, s jót sütkéreztünk a simogató szeptemberi nap-sütésben a csúcson álló fakereszt körül, amelybe vésve ez áll: „A szeretet határtalan.”

Ezt a szeretetet érezhettük vendéglátóink, a szentegyházaskfalvai családok minden gesztusából is. Külön köszönet illeti Haáz Sándort, a 140 tagú, Magyar Örökség-díjas Gyermek-filharmonia vezetőjét és munkatársait, akik időt s fáradságot nem kímélve gondoskodtak ellátásunkról és szórakoztatásunkról. Soha nem felejttem el az érkezésünk estéjén tartott táncház jókedvű kis muzsikussait, a csengő gyermekhangokat, kipirult arcokat, az egyszerre mozduló lábakat. Hálásak vagyunk érte, hogy ennek a varázslatnak részesei lehetünk. Éreztük azon az estén is, s mindenfelé, amerre jártunk, hogy közös a sorsunk, a fájdalmaink, az örömeink, egyek a reményeink: mi mindannyian magyarok, összetartozunk. *Krajcserikné Horváth Tímea*

A Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnáziumot és Tanulóit Segítő Közhasznú Alapítvány tájékoztatója a szja 1 %-ának 2005 év III. negyedév végéig történt felajánlásairól

A módosított 1226 évi CXXVI törvényt alkalmazó állampolgárok egy csoportja úgy rendelkezett, hogy személyi jövedelemadójának 1 %-át a nevezett Alapítvány kapja meg, rendeltetés szerinti felhasználásra.

Az alapítvány nyilvántartása szerint 2005. szeptember 30-ig az alábbi összegek kerültek felajánlásra:

2005-ben	1.752.589.-Ft.
2004-ben	1.860.431.-Ft.
2003.-ban	1.726.073.-Ft.
2002.-ben	1.534.011.-Ft.
2001.-ben	1.162.912.-Ft.
2000.-ben	1.115.398.-Ft.
1999.-ben	918.723.-Ft.
1998.-ban	779.431.-Ft.
1997.-ben	784.464.-Ft.

összesen: 11.634.032,-Ft.

Hálás köszönet az adakozóknak, mivel a felajánlott igen magas összeg lehetővé teszi, hogy az alapítvány az eddiginél is többet tudjon segíteni a Gimnáziumnak és a rászoruló tanulóknak

Kérjük a kedves szülőket és mindazokat akik személyi jövedelmük 1 %-át fel kívánják ajánlani, hogy ezt a jövőben is az Alapítvány számára tegyék meg.

Tájékoztatjuk azokat akik az Alapítvány csekkszáma: **11742049-20283609.** csekken fizetnek be, hogy a befizetett összegről igazolást adunk, amellyel az Alapítványnak befizetett összeg (jelenleg) 30 %-a az adóalapból leírható. A befizetésnél kérjük feltüntetni az Alapítvány adószámát: 18672239-1-13; valamint a befizető adóigazolványán szereplő, „adóazonosító jele” megnevezésű tízjegyű számot, mert az adóhatóság csak ezzel a számmal fogadja el a befizetés elkönyvelését.

Budapest, 2005. október 7.

Fejéregyházi Sándor a kuratórium elnöke

MESÉL A MÚLT

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren is túl, volt egyszer egy szép, erdőkkel övezett városka. Sok parkja, kastélya, jó levegője miatt, királyi nyaralóhely rangot kapott. Híres, neves gimnáziumában Fehér Reverendás atyák tanítottak. Ezek az atyák egy lapos tarisznyát ajándékoztak minden gyermeknek, akik az iskolájukban tanultak, benne egy kék-fehér lapocska, rajta felirat: VIRTUTE VINCES.

A gyerekek lassan megtöltötték a tarisznyát, és amikor kikerültek az iskola padjai közül, magukkal vitték útravalóul. Időközben felnőttek, megöregedtek, sokan eltávoztak a földi világból, de a tarisznyát mindig megőrizték. Mit gondoltok, mi lehetett azokban a zsákokban? Emlékek!

A hajdani diákok hosszú vándor útra indultak az iskolából. A tarisznya addigra telis tele lett emlékekkel. Amikor kezdték előszedegetni, jöttek rá, hogy bizony nagyon halad felettük az idő, mert amíg fiatalok voltak, nem értek rá a tarisznyában kotorászni.

A batyu megkopott, ki is lyukadt itt-ott, az emlékekből kihullott néhány darab; sikerült összeszedni belőlük egy keveset, de volt olyan is, amit jobb volt az út porában hagyni. A kék-fehér lapocska a felirattal jól befészkelte magát, nem fért keresztül a legvásottabb zsák lyukán sem.

Én is sok emléket gyűjtöttem, mert engem is tanítottak a Fehér Reverendás atyák. Sajnos, nem sokáig, mert egyszer csak megjelent a Gonosz Szellem, akinek akkora hatalma volt, hogy egy kézlegyintéssel mindent elsöpört. Semmi se maradt meg: elűzte a Fehér Reverendásokat, szétszórta a gyerekeket, és hatalmas csapást mért az Iskola Nemes Szellemére. Úgy hitte, sikerült megölnie. Aztán, mint aki jól végezte dolgát, odébbállt, mert még sok hasonló munka várt rá.

Egy emberöltő múltán csoda történt. A Gonosz Szellem addigra annyi szörnyű dolgot művelt, annyira felfuvalkodott, hogy ereje kimerült, kipukkadt, holtan rogyott össze. Az emberek remélték, hogy nem maradtak utódai, akikre még volt annyi maradék ereje, hogy átruházza hatalmát.

Amikor a csoda megesett, az egyik elűzött, kicsi, törekeny, a fél évszázad alatt megöregedett, de meg nem tört Fehér Reverendás megjelent, leheletével életre varázsolta a tetszhalált halt Iskola Nemes Szellemét. Amíg csak élt, fáradhatatlanul munkálkodott; újra jöttek a gyerekek, ők is megkapták a kis tarisznyát, gyűjtögetik az útravalót a következő nemzedék számára.

Az Óperenciás tengeren innen élők, akik sose látták az Óceán túloldalát, nem jártak abban a hajdan erdőkkel körülvett városkában, hiába mesélem nekik, nem tudják elképzelni, milyen volt ott a premontrei gimnázium parkjában a tavasz, amikor már rügyet, levelet bontottak a fák, ki volt Kálmán herceg, akinek gyönyörű lovas szobrát még a Gonosz Szellem is megkímélte, és semmit nem mond nekik az, hogy Szent Norbert szobra állt a rendház homlokzatán.

Mennyivel gazdagabb vagyok én, aki csak előhúzok egy-egy emléket a tarisznyámból, leírom, még mielőtt utam hátralévő részében elveszítek belőlük.

Szeretném megosztani az eseményekben nem is dús, de emlékeknek kedves kis kirándulásainkat azokkal, akik éppen jelen voltak, vagy ha nem, sem bánják elolvasni.

Első kirándulás: Hatvan (ezt legközelebbi számunkban ismertetjük).

Farkas Sári

Theresa de Kerpely: Of Love and Wars

A 2005. április 24-ei válaszmányi tanácskozáson Mező Péter öregdiáktársunk (1932-ben érettségizett egykori premontrei diák fia) a fenti angol nyelvű könyvét adta át a Premontrei Gimnázium könyvtára számára. A könyv szerzője Kerpely Jenő híres magyar gordonkaművész angol származású felesége, aki Csipkay Károly öregdiáktársunk anyósaként Budán élte át a város ostromát. A könyvre Csipkay Károly hívta fel a figyelmet. Amerikában élő öregdiáktársunk, Mező György (Mező Péter másik fia) szerezte meg és küldte el nekünk a könyvet. A könyv elejére a következő betét került:

„Of Love and Wars,

Ez a könyv Theresa de Kerpely műve, aki mint Kerpely Jenő híres magyar gordonka művész angol származású felesége, Budán élte át a város ostromát. Az ostrom alatti élményeit a könyv középső szakaszában (Book Two) írja el. Könnyű, szellemes nyelvezete kitűnő olvasmány. A kötetben szereplő Csipkay Károly, mint Mező Péter diák társa a gödöllői Premontrei Gimnáziumban érettségizett (1932-ben).

A Premontrei Öregdiákok nevében Mező György és Mező Péter ajándéka.

2005. március

A könyvet a gimnázium nevében Bárdy Péter igazgató köszönettel átvette.

Visszaemlékezés Dr. Gábrriel Asztrikra

Az idei Szent Norbert ünnepen értesültünk arról, hogy a legidősebb gödöllői premontrei tanárunk, az USA-ban élt Gábrriel Asztrik 97 és fél éves korában visszatért a Teremtőjéhez.

Mindhárom Emlékkönyv és több Körlevél is tartalmazott sok információt róla, ezért most személyes emlékeimről szólok.

A reálgymnázium felső négy osztályában osztályfőnököm, magyar és francia nyelvtanárom volt. Már az első francia órán azt mondta, hogy őt „monsieur l'abbé”-nak szólítsuk. Ezért mi diákok – osztálytól függetlenül – egymás közt csak Abbénak neveztük. Nála érettségiztem 1940-ben. Érettségi után, de még Budapest ostroma előtt az egykori tanítványok és osztályfőnökünk többször találkoztunk az Eszterházy (ma Puskin) utcában, a Pázmány Péter Tudományegyetem mögött egy kis vendéglőben. Többen részt vettünk a Tudományegyetemen abban az időszakban megtartott magántanári bemutatkozó előadásán. A háború után minden kapcsolatom megszakadt vele. 1947-ben külföldre távozott.

1982-ben hallottam, hogy Lékai László esztergomi érsek a Premontrei Rend címzetes prépostjává nevezte ki az USA-ban élő Dr. Gábrriel Asztrikot. Az egyházi szertartást a Szent Mihály arkangyalról elnevezett margitszigeti premontrei kápolnában tartották, ezen a gödöllői öregdiákok közt én is részt vettem.

1990-ben tartottuk az 50 éves érettségi találkozónkat. Ezt az tette különösen ünnepélyessé, hogy erre az alkalomra Gábrriel Asztrik újból hazautazott. A visszaemlékezés a margitszigeti premontrei kápolnában az általa celebrált szentmisével kezdődött, és egy szűkebb körben lebonyolított ebéddel fejeződött be. Elkezdődött szorosabb kapcsolatom vele.

Hosszú levélben megírtam neki, hogy gyenge elégséges magyar jegyeim ellenére sikeres mérnöki

pályám volt. Válaszában írta: „Progressus discipulorum est gloria magistrorum”, azaz a tanítványok érvényesülése jelenti a tanítók sikerét. Egy mellékelt újságcikk címe pedig az volt, hogy „az oregoni iskolákban nem az osztályzatok számítanak, hanem a tudás”. Azóta folyamatos levelezésben voltam vele, és ő rendszeresen küldött nekem magyar és amerikai újságokat.

Az Abbé 1997-ben is eljött a Francia Gimnázium első évfolyamának ötvenéves érettségi találkozója és a franciások közös összejövetelére. A margitszigeti kápolnában celebrált szentmisén száznál is többen jöttünk össze. Az akkori eseményeket az 1997/2. sz. Körlevélben ismertettük. 2000-ben újra eljött az Abbé, 60 éves érettségi találkozóinkra. Erről a 2000/2 sz. Körlevélben számoltunk be. Múlt évben már csak újságok jöttek tőle, levél nem. A 2004/II. Körlevélben még megemlékeztünk a Pázmány Péter Katolikus Egyetem díszdoktori oklevelének amerikai átadásáról. Most májusban jött a halálhíre.

Befejezésül szabad legyen nemcsak magam, hanem valamennyi öregdiákársam nevében búcsút venni az Abbétól, abban a reményben, hogy odaát találkozunk. Ő pedig addig is „requiescat in pace”.

Huszár Ottó

Winkler Nándor (1917-2005)

Gödöllőn 2005. július 10-én, 85 éves korában elhunyt a II. világháború után gimnáziumunk épületében működött Római Katolikus Általános Iskola ének- és zenetanára.

A Pozsony közelében fekvő Vereckye községben született 1917. október 9-én. A pozsonyi tanítóképző intézetben 1937-ben tett érettségi és képesítő vizsgát, majd szülőfalujában kapott tanítói állást.

1947-ben a szlovák-magyar lakosságcsere-akció során került Magyarországra. Az akkori Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) 1947 áprilisában – több más áttelepült tanítóval együtt – a Gödöllői Római Katolikus Általános Iskolához irányította. (Az 1933-as Jamboree alkalmával már járt Gödöllőn.) Ezt az iskolát a VKM és a Bíboros Hercegprímás rendelete, illetve a Premontrei Rend vezetősége és a gödöllői római katolikus egyházközség megegyezése alapján 1946-ban szervezték meg a gimnáziumból leváló I-II. és a községi katolikus népiskola I-IV. osztályaiból. Az alsó tagozatát a Szent Imre herceg utcai népiskolában, a felső tagozatot pedig gimnáziumunk épületének második emeletén helyezték el. Az iskola első igazgatója Szentjóni Szaniszló lett, a világi tanárok mellett több premontrei kanonok is részt vett az oktató-nevelő munkában (Balyi Károly, Berkovics Ernő, Gáspárdy Ödön, Knüppel Ottokár, Nemes Ince, Rácz Gergely, Sallai Jákó). Az iskola mind tantestületi, mind tanmeneti szempontból elég szorosan kapcsolódott gimnáziumunkhoz.

Ebben az intézményben, ebben a csapatban kezdte meg gödöllői munkásságát Winkler Nándor az 1947/48-as tanévben. Éneket tanított, majd szeretve tisztelt, kedves tanárunkat, Resch Mihályt követően ő vezette gimnáziumunk énekkarát is.

Az egyházi iskolák államosítása után elvégezte a Bartók Béla Szövetség karvezetői tanfolyamát; ezt követően pedig az Apáczai Csere János Pedagógiai Főiskolán ének-zene szakos tanári oklevelet szerzett. 1973-ban a gödöllői Petőfi Sándor Általános iskola igazgatóhelyettesévé nevezték ki, és ebben a beosztásban dolgozott 1978-ban történt nyugdíjba vonulásáig.

Iskolai munkája mellett igen aktív részese volt a város zenei életének: hangversenyeket szervezett, kórusokat irányított. A Gödöllői Iparos Dalkörnek (és jogutódainak) 1950-től, a volt Ganz Árammérőgyár vegyeskarának 1957-től volt karnagya. A városban hosszú időn át kifejtett, kimagaslóan eredményes pedagógusi és közéleti munkásságát 2003. augusztus 20-án, az államalapító Szent István király ünnepe alkalmával „Gödöllő város díszpolgára” kitüntető cím adományozásával ismerték el.

Széles körű részvétől kísérve Gödöllőn, a Dózsa György úti temetőben helyezték végső nyugalomra. Temetésekor Duffek Miklós zongoraművész búcsúztatta. Mi is szeretettel búcsúzunk tőle. *Dr. Király Pál*

Nagyvárad hírek

A tavasszal lezajlott „Varadinum ünnepségsorozat” keretében sikeres emlékműsort szerveztünk: „Festőművész premontrei tanárok és diákok” címmel, két egykori tanárunkról (Mikes Ödön és Udvardy Ignác) és három egykori diákunkról (Mezey Lajos, Szinyei Merse Pál és Tibor Ernő). Több mint 150-en tisztelték meg rendezvényünket! – A Szent István első vértanúról elnevezett Váradhegyfoki prépostság alapításának 875. évfordulóján, aug. 28 - szept. 17-ig sikeres ünnepségsorozat zajlott.

Egyesületünk 1994-es megalakulása óta szent kötelességünknek érezzük Mécs László kultuszának fel-támasztását Nagyváradon. E szándékunk teljes sikerrel járt, hiszen havonkénti találkozóinkon mindenkor elhangzik 1-2 Mécs-vers, így az elmúlt 11 év alatt több, mint 140 versét hallgathattuk meg.

Rendszeresen tartunk bemutatózó osztályfőnöki órákat a patronált 4 középiskola diákjainak, ezeken sok ismeretet közlünk rendünkről és az egykori iskolánkról. Részt veszünk sok rendezvényükön (évnnyitó, verseny, ballagás, évzáró), jutalmazásokat biztosítunk, segítjük a pályázatokon való részvételüket. Meghívjuk találkozóinkra, ahol műsoraikkal kedveskednek nekünk. Fiataljainkat mozgósítjuk a Honismereti, valamint a gödöllői pályázatokon való részvételre, forrásmunkákkal segítjük őket.

Augusztusban Nemzetközi Cserkész tábor sikertelen szerveznünk Nagyváradon, amelyen vendégül láttuk a keszthelyi 79. sz. Fesztetich György cserkészcsapatot. Várad diákok két hetes táborozáson vettek részt – a Szent Korona Szövetség támogatásával – Pilisszentlászlón. 3 napot Bécsben is töltöttek.

Október elején megjelent Hírlevelünk új száma. Készül emlékkönyvünk bővített újrakiadása is, „A nagyvárad római katolikus középiskolai fiúoktatás és a Premontrei Gimnázium története” címmel.

Pásztai Ottó

Levél Kassáról

Adalékok dr. Buczkó Emil O. Praem. életrajzához

Dr. Buczkó Emil, a kassai premontrei gimnázium utolsó igazgatójának tevékenysége és sorsa felkeltette a történelem fehér foltjait kutatók érdeklődését. A második világháború és az utána következő évek eseményeit követve a premontrei rend és tagjainak sorsa került a figyelem középpontjába.

Áldott emlékü igazgatónk élete kora fiatalsága óta a jászóvári prépostság égisze alatt zajlott, s az első világháború utáni évek gödöllői munkássága szorosan összeköti Gödöllőt és Kassát.

A kutatások elvezettek a Szovjetunióba való elhurcolásáig. A kutató, PETER LAKATA érsekújvári szlovák nemzetiségű fiatalember – aki nagy tiszteletet és vonzalmat érez a premontrei rend iránt – Bartal Károly Tamás apát úrhoz fordult és kért engedélyt a Jászóvárott és Kassán való munkához. Így kerültünk mi is összeköttetésbe és cseréltük ki a tulajdonunkban lévő anyagot. Lakata Kassán eljutott dr. Buczkó Emil egyik Szovjetunióbeli rabtársához, HERBST JÚLIUS úrhoz, aki a beszélgetés során elmondta az együtt eltöltött évek emlékeit. Herbst a feltett kérdésekre így nyilatkozott:

„A lágerben találkoztunk először. A táborunk a Donyec-medence (*Donbasz: a szerző megj.*) Jankiev helységében (*más néven Rikovo: a szerző megj.*) volt, és 300 – 14 számmal jelölték. Én Jozef Števek kánok úrral voltam együtt, aki bérma-apám volt, a gimnáziumban hitoktató. (*A szerző megj.: 1921-ben szubdiakónus Jászón, majd dr. Fischer-Colbrie Ágoston, kassai püspök szentelte pappá. Hazatérte után 1948-ban pápai kamarás. Született a Tatra-alji Fehérpatakon 1896. aug. 3-án, meghalt Kassán 1978. dec. 11-én. Eltemették Fehérpatakon.*) Števek úr jól tudott magyarul, és a két tisztelendő úr igen jó kapcsolatot tartott fenn. Buczkó úr fess, magas, karcsú és igen kellemes úr volt. Sok mindenről beszélgettünk, és esténként, amikor világos volt az éjszaka, mutogatta nekünk a csillagokat, és megtanított, hogyan lehet meghatározni a csillagok állásából az órákat. Sok másra is megtanított.

Egyszer az oroszok levágták a reverendáját – mindig reverendát viselt: „ti ne ženstina tebe nenada” – te nem vagy nő, nincs szükséged szoknyára. A táborban könnyen járt a halál. Fél év alatt a mi táborunkban 800 ember halt meg a 3000-es létszámból. Többnyire éhhalál, szívbetegség, vitaminhiány volt az oka. A táborunk a híres antracit bányák mellett volt. Ezekben a bányákban dolgoztunk mi is. A halottainkat a szobáinkban búcsúztattuk és a bányatörmelék alatt temettük el. Mivel azok piramis alakúak voltak, az a szóbeszéd járta, hogy úgy temetkezünk mint az egyiptomiak, piramisokba.

Eledelünk répaléből, savanyított paradicsomból, vagy csalánból készült híg leves volt, a dolgozók 60 deka fekete, ragadós ún. kenyeret kaptak. Különben 1 kanál cukrot kaptunk havonta és dohányt. Szívtuk az orosz „machorkát”, ez örölt dohány volt, de mintha az erdő minden gyökere benne lett volna. Mivel papirost nem kaptunk, amibe csavarhattuk volna, mindent felhasználtunk, azok akiknek volt pl. imakönyvük, még annak a papírjait is elfüstölték. Buczkó úr panaszkodott is erre. Števek úrnak volt egy szlovák imakönyve: „Istenből eredő forrás” című. A két tisztelendő úr állandóan megbeszélte az aktuális evangéliumot és liturgiát. A vallásgyakorlás tiltott volt. De mindkét tisztelendő úr látogatta a betegeket, ahogy csak lehetett misét is bemutatnak, imádkozásokat tartottak. A gyónást a lágerben kötelező séta közben végezték el. Itt adtak feloldozást. De sajnos áldozni nem lehetett, mert nem volt szentostya. Formálisan mondták csak: „itt van egy kis darab a kenyereimből”.

Nagyon sok nemzetiség volt a táborunkban, kb. 16. Az életünk borzalmas volt, hónapokon át csak a földön fektüdtünk, és csak az a holmink volt, amit magunkon viseltünk. Övet, szíjat nem hordhattunk. No, az ember megtanulja, hogy nem muszáj mindennap mosakodni, úgysem volt miben megtörölközni. És télen jéghideg a víz! Széken nem ültünk egész idő alatt. Szétrombolt házakban laktunk, ajtó, ablak nem volt. Lasacsakán befalaztuk a nyílásokat, az ajtóra valamiféle takarót akasztottunk, ezeket azonban rendszerint ellopák, és akkor nem volt ajtó.

Hogy ki és mikor döntött a hazajövetelünkről, nem tudjuk. A lágerben volt egy sima terület, úgy neveztek: „ploscsád”. Itt olvasták azoknak a neveit, akiket elengedtek. De ebben már nem is hittünk, mert volt úgy, hogy akiről azt hittük, hogy elment, megtudtuk, hogy a szomszéd táborban van.

Hazajövetelem után sok évvel, Csehországban tudtam meg, hogy Buczkó úr meghalt és Jászón van eltemetve. Odautaztam, megálltam sírja mellett és forró imát mondtam érte.

Eddig tart Herbst úr elbeszélése, aki nagyon öreg, beteg emlékezett vissza Buczkó igazgató úrral eltöltött rabságáról. Kiviláglik a tisztelet és elismerés érzete. Števek J. tisztelendő úr Kassán szintén elismert egyéniség volt. Magam is személyesen ismertem. A rabság, szenvedés, de mindnyájuk embersége összekötötte őket nemzetiségre való tekintet nélkül. Hajtsunk fejet emléküik előtt!

Czima György, a kassai premontrei gimnázium öregdiákja

Móczár Elemér visszaemlékezései

1926. november 24-én születtem. Nagyszüleimet alaposan megviselték az I. világháború utáni rossz gazdasági viszonyok (mindkét nagyapám állami tisztviselő volt). Születésem után 3 évig anyai nagyszüleim hárszobás lakásának egyik szobájában laktunk. Miután édesapám letette az ügyvédi vizsgát, négyszobás lakásba költöztünk, ügyvédi irodája is volt (délelőtt egy házkezelőséget vezetett).

Az első két elemít a Montessori rendszerű „Újiskolában” végeztem, de mivel szüleim úgy találták, hogy kényeztetik a gyerekeket, ezért a következő két évig a Csalogány utcai tanítóképző mintaiskolájába jártam. Mindkét elemiben hatásos volt a tanítás. Az Újiskolában a tanító néni biztatott, hogy írjunk verset. A Csalogány utcában az öreg Buda bácsi nem értékelte ezt, azzal a megjegyzéssel fordult el a bemutatott verstől, hogy „fiam ne foglalkozz fölösleges dolgokkal”. A számtant mindkét helyen jól megtanultuk. Emlekszem az „egyszeregy párbajokra” az Újiskolában és a 8-10 számjegyes osztás-szorításokra a Csalogány utcában (ezek ötös példák voltak). Délutánonként egy fiatal osztrák „tante” foglalkozott velem, így jól megtanultam németül. Az ifjúsági regények nagy részét ezen a nyelven olvastam. A harmadik-negyedikben a May Károly könyvek voltak divatban, nagy élvezettel olvastuk a Winetou és a Sivatagon keresztül sorozatot. Sajnos Gödöllőn a német tudásom visszafejlődött.

Szüleimnek nagyon sok társadalmi kötelezettsége volt, nem értek volna rá, hogy foglalkozzanak velem, ezért kerültem Gödöllőre. Arra is gondoltak, hogy ott önállóságra nevelnek majd. Ennek inkább az ellenkezője igaz. Egy bentlakónak nem kell sokkal törődni, mindennel ellátják, még tanszereket se kell vásárolnia. Ez az évek folyamán természetes lesz, nem is gondol rá a diák, hogy később sok mindent magának kell intéznie. A premontrieket nagyon kedvesnek találtam, mint kisdíák. Rosszindulatot soha se tapasztaltam tanáraimnál a nyolc év alatt. Ha nem is volt mindegyik jó pedagógus, vagy nagy kémikus, fizikus, mindegyik igyekezett a legjobbat adni magából: „ut desint vires tamen est laudanda voluntas” (hol nem elég az erő, dicséretes ott is a szándék). A második év telén szívizomgyulladás kaptam, két hónapot kellett feködnom, az évet, mint magántanuló fejeztem be. Nagy mamámnál feködtem, ott kaptam az „Organische Chemie im Probierringlas” c. könyvet. Ez is befolyásolta további életemet. A benzolgyűrűk világa felkeltette érdeklődésemet. Valami titokzatos, romantikus dolognak tartottam a kémiát, egészen az egyetemi évek elejéig. Különböző anyagokból csodálatos festékeket és minden bajt meggyógyító szereket lehet előállítani. Tanáraim Gödöllőn szememre hányták, hogy miért foglalkozom sokat kémiával és fényképezéssel. Betegségemből szerencsésen kigyógyultam. Akik később a szívemet meghallgatták, nem akarták elhinni, hogy valaha szívizomgyulladásom volt. Mivel már elemiben megszoktam, hogy a leckét minden nap meg kell csinálni, igen kevés munkával jó tanuló lettem, legalábbis az első négy évben. Ötödik-hatodikban meglepett, hogy többet kell dolgozni, nem lehet mindig olvasni az utolsó stúdium alatt. Szüleimmel minden évben télen egy hetet a Mátrában töltöttünk. Megtanultam síelni. A gödöllői erdőkben is volt némi síelési lehetőség, amit ki is használtunk, bár a lejtők igen rövidek voltak. Nyáron nagybátyám villájában nyaraltunk Balatonföldváron, így jól megtanultam úszni is, és mivel a strandon volt egy ugrómérce, a magasugrásba is belejöttem. Tornában nem voltam túl ügyes, de hetedikben kisült, hogy a legjobban síelek, futok sível, úszom és magasat ugrom az osztályban. A Balatonon megtanultam vitorlázni is, ez lett a síelésen kívül a másik sportszenvédelyem. Egyelőre még mindkét sportot tudom gyakorolni. A vitorlázás, egy yachtiskola miatt nem mentem el hetedik végén a cserkész táborba, nagyon nehezemre esett a választás. Fényi Ottó valószínűleg nagyot csalódott bennem. Az 1944-es tanév rövidebb volt, sok drukkolás után mindnyájan leérettségiztünk. Tanáraink mind igen rendesek voltak az érettséginnél. Ehhez talán a háborús helyzet is hozzájárult. Szégyellem megírni, de 1944 nyarán egy igen kellemes, utolsó „békebeli” nyarat töltöttem a Balatonon. Nyugodtan vitorlázunk, néztük a magasban repülő angol bombázókat, esténként táncoltunk a mólón és udvaroltunk a lányoknak.

Ősszel jöttek a problémák. Az egyetemi hallgatók menjenek ki Németországba, katonaság is létezik! Édesapámmal úgy határoztunk, hogy beiratkozom a jogra, ahová abban az időben nem kellett bejárni. Ugyanakkor laboráns lettem az Egger Gyógyszergyárban. Az őszi hónapok alatt egész jól belejöttem a szerves kémiai preparátori munkába.

A háború mellett abban az időben számos politikai probléma is volt az országban. A szűkebb családban senki sem hitt a német győzelemben. Én, mint magyar nacionalista, a németeket megszállóknak tekintettem, akik a magyarokat alacsonyabb rendűnek tartják. A németek iránti ellenszenvem viszont azonnal megszűnt, amikor az oroszok felügyelete alatt a katonakórház pincéjéből német sebesülteket vittünk ki hordágyon. Három napig katona is voltam a körülzárt várban. Elmagyarázták, hogyan kell csapott célgömbbel célozni, és máris indultunk a bevetésre. Édesapám egyik ismerősének köszönhetem, hogy bevetés előtt leszereltek

az „égető laboránshiányra való tekintettel”. Különböznél valószínűleg nem írnám ezt az életrajzot. Az ostromot túrhatóan megúsztuk egy belövessel és egy orosz beszállásolással. A bútorok egy része elég jó állapotban megmaradt. Sikertől elkerültem egy hosszú „malenkij robot”-ot is.

Tavasszal letettem a jogon az első alapvizsgát. Nyáron nagybátyámmal a vonat tetején elmentünk Földvárba, a villa nem volt kifosztva. Egy évvel később a fa ablakkereteket és a padlót is elvitték a jó környékeliek!

Ősszel beiratkoztam a Műegyetemre vegyésznek. Kitűnő érettségim ellenére – nem tudni mi okból – nehezen, erős protekció után vettek csak fel, utólag. A jogot is folytattam, bár nem volt megengedett. Minden év végén letettem az alapvizsgákat. Az indexemet egy altiszt „kezelte”, a tanárokat a vizsga napján láttam először. Tanulmányi pályafutásom alatt itt fordult velem elő, hogy alaki büntetőjogból elhúztak és pótvizsgáznom kellett. Meg lett a teljes jogi végzettségem, de nem doktoráltam. A jog nem érdekelt, édesapám kedvéért végeztem, nem került sok munkámba. A Műegyetemen a szerves kémia érdekelt a legjobban. A szerves tanszék vezetője a világhírű Zemplén Géza professzor volt. A harmadik évben nagyon igyekeztem a szerves laborban, hogy később nála dolgozhassak. A tanszéken az volt a szokás, hogy a legjobb hallgatókat a harmadév után meghívták „kíségítő tanársegéd”-nek, természetesen fizetés nélkül. Negyedik évben gyakorlatilag egész nap a szerves tanszéken voltunk, a többi labor feladatait is ott csináltuk meg, az elektrokémia kivételével. Diplomám megszerzése után 1949-ben, mint kutatómérnök, majd tanársegédként dolgoztam tovább a tanszéken.

A háborúban a kémiai épület teljesen tönkrement, a komoly kutatómunka lassan indult. A hallgatók laboratóriumi gyakorlataira is felügyeltünk, és a laboratóriumi vizsgákat, „digereket” is mi folytattuk le. A tanszék sok ipari megbízást kapott a legkülönbözőbb területekről, így széles körű ismeretet szereztem, ami később nagy hasznomra vált. Emellett az alacsony tanársegédi fizetéshez lehetett – mellékesen – még valamit keresni, bár a pénz nagy része a professzornak és az adjunktusnak járt. Abban az időben mindenki igyekezett valahogy megélni! Szakmai ismeretségi köröm bővülésével több kémiai problémát oldottam meg kisebb laboratóriumok és egy gyógyszergyár részére, ezúttal már „saját vállalatban”. Egy időben egy szövetkezetben az én receptem szerint gyártottuk a hajófenék-festéket a balatoni vitorlások számára.

Szüleimet kitelepítették, nekem az volt a szerencsém, hogy édesapám megosztotta a lakást, nekem egy kis kétszobás rész jutott. Édesapám nyugdíját megvonták, ezért fizetésemből szüleimet is kellett támogatnom. Mikor szüleim visszajöhettek a kitelepítésből természetesen ők is az én lakásomba jöttek. Kissé szűken voltunk, és az én legényéletemnek vége lett.

A vitorlássport iránti szenvedélyemet ebben az időben is ki tudtam élni. Első osztályú versenyző voltam vitorlázásban az ELŐRE egyesületben. A MAFC sízakosztályának pár évig az elnöke és másodosztályú versenyzője voltam.

A szerves laborban ismertem meg leendő feleségemet, Csanádi Magdát, évfolyamában az egyik legtehetségesebb hallgatót és legcsinosabb lányt. A laboratóriumban dolgozott, mint demonstrátor. Együtt sieltünk és vitorláztunk, 1955-ben összeházasodtunk. Két vegyészmérnök fizetése se volt sok, és a lakáshelyzet Pesten nem volt rózsás. Egy nagyon szép, de drága, egyszoba-hallos albérletben laktunk a Szent István parkban. Itt ért minket a forradalom. Hallgatóim már az őszi elején emlegették, hogy itt új dolgok készülnek, én csak hallgattam, nem tudtam hinni a javulásban. Október 23-án este hallottuk a lövéseket, azt hittük, hogy tüzijáték van a Bem szobornál. Reggel kezdtünk gyanakodni.

Polgári származásom miatt nem sok reményem volt az egyetemen az előrelépésre. Zemplén Géza halála után Beke Dénes lett a professzor, aki bár pártember volt, rendesen viselkedett velem szemben. Tekintettel az igen nehéz lakás- és rossz anyagi viszonyokra, elhatároztuk, hogy – mint sok honfitársunk – kimegyünk nyugatra. Egyik barátunk értesített, hogy egy teherautó indul másnap reggel Szombathely felé. A határnál vagy 30 kilométer éjjeli menet után szerencsésen Ausztriába érkezünk. Mivel azonnal lehetett Németországba menni, ezt választottuk. Egyrészt, mert jól beszéltünk németül, másrészt tudtuk, hogy a háború előtt Németország volt a szerves kémia hazája. A Piding-i német elosztótáborból végül is a Bielefeld-i Oetker Gyárnál kötöttünk ki. A németek általában megértéssel fogadták a magyarokat. Sok millió német menekült az oroszok elől a háború végén, keserves körülmények között, amiről egészen az utóbbi évekig nem illett beszélni. Azt is tudták, hogy a magyarok együtt harcoltak a németekkel. Azt nem hangoztattam, hogy ezt kényszerből tették. Mindketten, mint vegyészek dolgoztunk növényi színező anyagok és poliszacharidok kémiáján. A vezetőség nagyon rendes volt velünk, de úgy láttuk, hogy nincs nagy szükségünk ránk. Ezért egy év után máshol kerestünk állást. A wuppertali Herberts Lakkgyárban nagy örömmel

alkalmazták, mikor megtudták, hogy festékeket is készítettem. Egy diplomás vegyésznek általában fogalma sincs a festékek és lakkok kémiájáról. Feleségem a melamingyanták fejlesztésén dolgozott, én a szigetelő-lakk alapanyagok kémiájával foglalkoztam. Mindketten laborfőnökök voltunk. Az itteni munkásságunk alatt számos szabadalmat jelentettünk be. Közben a volt műegyetemi főnököm ajánlotta, hogy menjek hozzá kutató munkára Franciaországba. Mikor meghallották a Herbertsnél, hogy el akarunk menni, egy nagyon előnyös szerződést ajánlottak mindkettőnknek. Hosszabb gondolkodás után mégis úgy láttuk, hogy előnyösebb lesz elmenni. Németországban ugyanis „Herr Doktor”-nak kell lenni komoly karrierhez, a Dipl. Ing. nem hangzik olyan jól. Másrészt kutatni érdekesebb, a lakkgyanták érdemleges fejlesztését csak rövid távra tudtuk tervezni, ami nem volt érdekes. Miután elmentem, még egy évig tanácsadóként visszajártam havonta pár napra Wuppertalba, ezután még két évig havonta megkaptam a volt fizetésem egyharmadát, hogy ne menjek a lakkiparba a konkurenciához!

Így ismét országot és nyelvet cseréltünk. Valamennyire mindketten beszéltünk franciául, de nem olyan jól, mint németül. Engem felvettek az állami kutatóintézetbe (Centre National de la Recherche Scientifique = CNRS), feleségem egy kisebb, az egyetemen működő vállalatnál vezetett egy a gyógyszeriparnak dolgozó csoportot. Eleinte nem tetszett a francia élet. Az újjáépült Németországhoz képest Franciaország szürkének és lerobbantnak látszott, ezen kívül minden drágább is volt, a kávé a hátaslovak és a vitorlás hajók kivételével. Háború után a németeknek kisebbségben élniük kellett, a franciáknak az ellenkezője. Wuppertalban rendes lakásunk volt, Párizsban nem volt könnyű lakást bérelni. Az első hónapokban Párizsban dolgoztunk, hamarosan készen lett az új Természetes Anyagok Kémiai Intézet Gif sur Yvette-ben, egy szép völgyben a várostól 30 km-nyire. Magda laborja is elköltözött Orsay-ba, Gif-től 7 km-re. Franciaországban mindketten letettük a műszaki doktorátust.

Eleinte Párizsban laktunk egy kis egyszobás lakásban, de hamarosan Párizs és Gif között vettünk egy lakást, ott született lányunk, Anna-Marie vagy magyarul Anikó. Pár év múlva Gif-be, az intézet közelében lévő nagyobb lakásba költöztünk, itt maradtunk 1972-ig.

1966-ban pár hónapot az USA-ban töltöttem meghívott kutatóként. Visszatérve úgy láttam, hogy Gif-ben nincsen sok előmeneteli lehetőségem, ezért a CNRS keretében működő, kötőszöveti biokémiával foglalkozó csoporthoz csatlakoztam, amelyik Párizs közelébe költözött. Magda laborja Orleans-ba ment, ahová ő a távolság miatt nem akart velük menni. Hamarosan őt is felvették a CNRS-hez, a kötőszöveti kutató laborba. Sok éven át dolgoztunk ugyanabban az intézetben, ugyanazon vagy más témán.

Munkásságom utolsó 10 évében rákkutató csoportokkal dolgoztam együtt, többek között magyar csoporttal is, a metasztázisképződés problémáján. Ennek kapcsán több fiatal magyar kutatót hívtam meg a laboratóriumomba, és magam is pár éven keresztül több hetet töltöttem hivatalosan Pesten. 66 évesen mentem nyugdíjba, mint kutatási igazgató. Még egy évig belefolytam a kutatásba. Miután több vezető kutató is nyugdíjba ment, és az intézetet teljesen átszervezték, abbahagytam a további együttműködést. Feleségem pár évvel előbb a Sebészeti Kutatóintézetbe csatlakozott, ahol a szívsebészet során felmerülő biokémiai problémákkal foglalkozott. Nyugdíjazása után, 68 éves koráig még egy amerikai cégnél volt tanácsadó. Mindketten több mint 150 tudományos cikket írtunk, előadásaink voltak Japántól Amerikáig; francia pályafutásunk során sok, vállalatokkal együttes szabadalmunk volt.

Lányunk közben kijárta az iskolákat, leérettségizett, elvégezte az orvosi egyetemet, jelenleg mint szülész-nőgyógyásznak Cherbourg-ban saját rendelője van. Két kislány unokám van, 6 és 13 évesek.

Nyugdíjas éveim eddig kellemesen teltek. 1967-ben Bretagne egyik fürdőhelyén nyaralót építettünk, 1972-ben pedig Gif-ben vettünk egy kertes házat. Síelünk és vitorlázunk francia és magyar barátainkkal. Párizs közel van, színházba és operába járunk. Követjük a természettudományok fejlődését. Filozófiai tanfolyamokat hallgatunk, érdeklődési körünk a természet és a vallásfilozófia. Gif-ben tagjai vagyunk a „hit és a tudományos világnézet” munkacsoportnak. Gondolkozunk, hogy milyen kifejezésmóddal lehetne a hitet a mai ember számára elfogadhatóvá tenni. Társadalmi munkában fiatal párokat készítünk elő a katolikus házasságra. Ez talán hozzájárul egy-egy fiatal pár tartósabb boldogságához.

Ha visszanézek életemre úgy látom, hogy bár nem fedeztem fel rákgyógyszert, hozzájárultam az ismeretek fejlődéséhez. Egyensúlyt találtam a természet- és szellemtudományok, a sport és a családi élet közt. Ezt jórészt annak köszönhetem, hogy a Jóisten (vagy a szerencse?) sokszor mellettem volt, és feleségemmel, Magdával 50 év alatt mindig jól megértettük, segítettük és szerettük egymást.

Ilyen volt egy premontrei diák élete. Még nincs ugyan vége, de ami késik, nem múlik. A természet rendje, hogy a végén „nos habebit humus”. És mi lesz utána?

Móczár Elemér dr.

Helyi épített értékek védelme Gödöllőn

A Gödöllői Önkormányzat Képviselőtestülete 2005 áprilisában rendelettel védelem alá helyezte:

- A Premontrei Rend temetőjét. 1828-tól 1950-ig működött. 16 rendtag nyugszik itt, 1 diákot és 16 katonát is ide temettek, akik 1944 őszén a honvéd hadikórházzá átalakított gimnáziumban haltak meg. Itt kapott nyughelyet Fényi Ottó perjel is, aki a gimnáziumot újjászervezte, és ő volt ennek első igazgatója is. A temetőben található Fadrusz János díjnyertes alkotásának bronzba öntött másolata, Krisztus a kereszten, melyet 1935-ben helyeztek el Takács Menyhért prépost-prelátus sírján. Hamvait 1943-ban a jászóvári monostorba szállították, de a fészület a gödöllői rendi temetőben maradt.
- A máriabesnyői temetőben gróf Teleki Pál egykori miniszterelnök, földrajztudós (1870-1941) sírját. Gyakran meglátogatta a premontrei intézményeket. Az 1933. évi gödöllői világjamboreet az ő főcserkészi irányításával szervezték és rendezték meg. Ennek ideje alatt a konviktusban lakott.
- A gödöllői városi temetőben Bor Ambrus író, újságíró sírját. Hovhanesian Záven Egon néven született Gödöllőn, 1939-ben a premontrei gimnáziumban kitűnő eredménnyel érettségizett, majd 1943-ban jogi diplomát szerzett. Amikor írni kezdett, vette fel az ismert írói nevét. Számos regénye, német fordítása, újságcikke jelent meg. József Attila díjat kapott. 1995-ben halt meg.
- A védett értékek listájára került többek között a máriabesnyői kapucinus temető, Sík Sándor egykori lakóháza az Isaszegi úton, a Remsey műterem a Körösfői utcában, Körösfői Krisch Aladár és Nagy Sándor lakóházai, műtermei és még számos épített érték. Országos természetvédelem alatt áll a Gödöllői Dombvidék Tájvédelmi Körzet, a Grassalkovich kastély parkja, az egykori József főherceg arborétum és a Méhészeti Park (mindkettő az Isaszeg felé vezető út mellett).

Dr. Horváth László

Iskolatársunk, Heckenast Gábor születésnapjához

A Magyar Rádió munkatársai a napokban ünnepelték egykori műszaki igazgatójuk, Heckenast Gábor 80. születésnapját. A jeles évfordulón a magnó alakúra formázott marcipános torta is a kiváló mérnök szakmai múltját idézte. Ő a híres 1848-as Landerer-Heckenast nyomdász család oldalági leszármazottja. Anyai ágon a neves történelmi család, a Szondiak sarja. Mi is gratulálunk neki!

Az ünnepségről készült beszámoló megemlékezik arról is, hogy Gábor kitűnő egyházi iskolában, a gödöllői premontreiekénél tanult. Az 1940-es években az addigi jogász dinasztia hat fiú leszármazottja a mérnöki pályát választotta hivatásul. Gábor olyan tudást, műveltséget szerzett otthon és a gimnáziumban, hogy egyből bejutott a Műegyetemre. A tanulmányokat némileg megzavarta a háború.

Legutóbb megjelent Emlékkönyvünkben is beszámolt életéről. Leírta egyetemista éveit és a Postával kötött ösztöndíjas szerződésének történetét. Innen 1949-ben a Magyar Rádióhoz hívták, ahol nagyszerű feladatokat kapott: az új technikák meghonosításában vehetett részt.

Hallatlanul gazdag szakmai pályát hagyott maga mögött. Tíz évig a Magyar Televíziónál dolgozott, majd a két összevont intézmény műszaki fejlesztését bízta rá. 1974-től ismét a Magyar Rádiónál volt, innen ment műszaki igazgatóként nyugdíjba. Főállása mellett sok tudományos intézményben folytatott szakmai tevékenységet, és ma sem pihen, cikket ír, hangtechnikusokat vizsgáztat, szentendrei kertjét műveli. Mi pedig tudjuk, hogy Egyesületünkben is szívesen segít, ahol tud.

Mindkét gyermekük a műszaki pályát választotta: lányuk várostervező mérnök, fiuk informatikus.

Összeállítás Fazekas Valéria cikke nyomán

Portréfilm készült Endre Zsigmond öregdiáktársunkkal

Megnéztem Varga Ágota dokumentumfilm-rendező „Leszármazottak” c. portréfilmjét, mely az 1929-32 között gimnáziumunkba járt Endre Zsigárról és családjáról szól. Iskolatársunkat Argentínából honvágya hozta haza. Sok korabeli dokumentumot gyűjtött, ezeket is bemutatta, elsősorban édesapja, a gödöllői főszolgabíró, majd megyei alispán, végül a Sztójai kormány zsidó deportálásokat irányító államtitkára, Endre László életéről. Az elfogult fiú sok tekintetben azonosul édesapja faji elveivel, kétségbe vonja a koncentrációs táborok gázkamráinak létét is. A családtörténet érdekes eseményeit és szomorú végkifejletét mutatja be a filmben. A rendező végül az Argentínában maradt unokákat szólaltatja meg telefonon. Fia és lánya nem ért egyet apjával. Négy unokája nyelvünket sem beszéli. Ormos Mária néhány mondatos történelmi összefoglalója zárja a filmet. A rendezés tetszett, mondanivalója elgondolkodtatott, iskolatársunk felfogását azonban nem tudom elfogadni.

Mayer László

Nyolc esztendő: huszonöt konviktor élete dalokban

Előző körlevelünkben jeleztük, hogy az 1938-ban kiadott versgyűjteményből adunk ízelítőt. Három verset közlünk most: „Osztályinduló”, „Máma nincs tanári kar” és „Büntetett konviktor balladája.”

OSZTÁLYINDULÓ.

(Dallam: *We saw the Sea.*)

Dalol a banda,
És nem tanul,
Hisz' úgyse hallja
A Rektor úr.

Süvölt a ritmus
A gangon át,
De a Prefektus
Így közbevág:

„A fene látott ilyeneket,
Már úgy megutáltam mindegyiket,
Az érettségim mind nyöghetitek
A nehéz tételeket!”

Tanár ha mondja:
„Sétálni kell!”
Meglóg a banda,
És nem megy el.

Névsorolvasás úgyse lesz.
De minket már nem is izgat ez,
Kereket oldunk csendesen,
Ha nem lát senkisé.

Morog a banda
Ebéd alatt,
Ha néha gyomra
Üres marad.

A banda folyton énekel,
Horatius nem érdekel,
No és a lecke, hogyha sok,
Én ponyvát olvasok.

Dalol a banda,
S nem búskomor,
Örömbe bajba
Mindig dalol!

S a nóta végén
A sóhaj ez:
„Az érettségim
Ó jajj, mi lesz,
Ó jajj, mi lesz?!?”

MÁMA NINCS TANÁRI KAR . . .

(Dallam: *Girl on the Police Gazette . . .*)

Máma nincs tanári kar
Velünk, és senki sem zavar,
Csuhaaj!
És ha nincsen rádió,
Van helyette nótaszó.

Máma vacsorára jajj,
Megint csak krumpli volt és vaj,
Sebaaj!
Mert az éhség, hogyha bánt,
Sülttök lesz az uzsonnánk.

Ma ihatsz bort,
Tanár rád nem figyel,
S a jókedvű csoport,¹
Vidáman énekel;

Mert
Máma nincs tanári kar
Velünk, és senki sem zavar,
Csuhaaj!
És a szívünk felvidul,
Hisz' nincsen itt a Rektor úr!!

BÜNTETETT KONVIKTOR BALLADÁJA.²

(Dallam: *Mint egy koldus . . .*)

Mint egy koldus, úgy állok a Rektor úr előtt,
Büntetve vagyok és éjfél nem alhatok.
Úgy történt a dolog, kérem, tegnap délelőtt
Eltökéltem, a sétáról itthon maradok.
De, mikor a Rektor úr felülvizsgálni jött,
Megtalált a dohányzóban, a szekrény mögött!
„Megint nyolcadikosok a törvényt megszegők,
Ott fogsz állni éjfél az irodám előtt!”

¹ Dr. Oszvald Arisztid szójárása

² „Tragédia dalban elbeszélve”

Az Üdvözítő eljövételének jelei az ókori pogány világban

Az Üdvözítő várása oly sokszor megnyilatkozott a próféták szavában és Ábrahám népét megingathatatlan bizonyossággal töltötte el egy csodálatos lény eljövételéről, akit az *Úr Felkentjé*-nek, arámul *Messias*-nak, görögül *Christos*-nak nevezték. Az Ószövetségi Szentírásban harmincszor található, de a neki ma tulajdonított értelemben Daniel versében (9,25) fordul elő. Elég kinyitni az Újszövetséget, hogy eljövételének egyöntetű meggyőződésére találjunk. Az első kérdés, amit Keresztelő Jánosnak szegeztek: „Te vagy-e a Messiás?” Még az elvetemültnek mondott Szamáriában is a kútnál vizet merítő asszony, akivel Jézus szóba elegyedik, mondja: „Tudom, hogy eljön a Messiás...” (Jn. 4, 25-26).

Így volt ez az egyistent hívő zsidóság körében. Mire Keresztelő János tanítani kezdett, mélyen eltöltötte a népet a csodás várakozás. De találjuk-e nyomát az ókori pogány világban? Történelmi tény, hogy a pogány szerzők is beszámolnak Izrael Messiás várakozásáról, ami a babiloni fogság idején kétséget kizárólag kezdett elterjedni a keleti országokban és Alexandria zsidó irodalma által még messzebbre is, Júdea földjén kívül ismertségre és visszhangra találva. A történetíró Caius Tranquillus Suetonius (kb. 75 - 150) említést tesz egy régi vallási elképzelésről, ami szerint Júdeából való férfiak fognak uralkodni a világ fölött. Tacitus büszke római létére is leírja: „...általános volt a meggyőződés, hogy az ősi papi jóvendölések szerint a Kelet ebben az időben fog erőre kapni, és Júdeából származnak majd azok, akik megszerzik a földkerekség feletti uralmat” (Hist. V.234.).

Hozzánk, nyolc évig latint tanuló premontrei öregdiákokhoz legközelebb áll Publius Vergilius Maro (Kr.e. 70–19) IV. Eclogája, melyben az eljövendő aranykort jósolja meg. Eszerint barátja, Caius Asinius Pollio (Kr.e. 76 - Kr.u. 4) konzulása idején gyermek fog születni, aki megújítja a világot és elhozza az aranykort. A költeményben a Szűzről és a kígyóról beszél. A csillagkép Máriára vonatkozik, a kígyó pedig a gonosszal azonosítható. A pogány Vergilius költői zsenije belelátott a legnagyobb titokba, a Megváltás rejtelmébe? Ebből fakad a középkor felfokozott Vergilius kultusza, a kora-középkorban Vergiliust szentté is akarták avatni. Dante a Divina Commediában őt kéri fel kísérőjéül. *„Akárhogy magyarázzák is tudós kutatók e vers vonatkozásait, mégis csak ez a vers volt az, amely a középkor emberében meggyökerezette azt a hitet, hogy Vergilius keresztény látnok, aki megjövendölte az Üdvözítő eljövételét. A költészet mindenható erejének alig van szebb szimbóluma, mint Vergilius keresztény-voltának sokszázados hite. Éppen olyan eltörölhetetlenül beivódik a lélekbe, mint Vergilius költészete, amely kétezer év minden dekadenciáján és modernségén túl is kiirthatatlan élmény marad.”* (Révay József: A kétezeréves Vergilius).

Szent Máté írja le a gyönyörű epizódot (Mt. 2,1-12) ahol a magasságbeli mennyei király dicsősége ragyog fel: „Bölcsek jöttek napkeletről Jeruzsálembe és kérdezősködtek: Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten, s eljöttünk, hogy bemutassuk neki hódolatunkat”. A három pompásan öltözött jövevény azért jött, hogy leboruljon egy szegény csecsemő bölcsője előtt. Kik voltak a keletről jövő bölcsek, a pogány mágus-királyok? Olyanféle emberek lehettek, akik a csillagok tanulmányozásával foglalkoztak. A rendkívüli dolgok iránti figyelmességük mesterségükhöz tartozhatott. Az akkorra már felfokozott Messiás-várásról természetesen ők is értesülhettek keleten. Érdekesítő velük kapcsolatban a betlehemi csillag problémája. Lehetséges, hogy üstökös volt? A szabályos mozgást végző üstökösök nem alkalmasak arra, hogy pontos irányt jelezzenek és még kevésbé arra, hogy a város egyik házát megjelöljék. Kepler azt gondolta, hogy a jelenség a Jupiter és a Saturnus bolygók együttállása lehetett a Hal csillagképben. Ki is számította, hogy e helyzetnek Kr. e. 6-ban kellett beállnia. Fogalma sem lehetett arról, hogy ez Jézus születésének legvalószínűbb dátuma. Közeledik a karácsony, az Üdvözítő születése. Mi is hirdessük a kis Jézus jászolánál az augusztusi kölni ifjúsági találkozó jelszavát: „Eljöttünk, hogy hódoljunk neki”.

/Polcz Iván/

Irodalom:

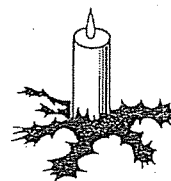
H. Daniel Rops: Jézus és kora. Ecclesia, Budapest, 1991

Ijjas Antal: Jézus: története Ecclesia, Budapest, 1970

Révay József: A kétezeréves Vergilius (www.t-online.hu/Vergilius)

(a IV. Ecloga latin/magyar verzióját az interneten meg lehet találni)

Áldott Karácsonyt és boldog új Esztendőt kívánunk sok szeretettel

GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁK EGYESÜLET HÍREI

A tagsági névsor 31. sz. kiegészítése és változások

2005. március 25-től 2005. október 20-ig (lapzártáig).

• **Elhunytak:** Huszai Gábor (1933. évf, megh. 2001, Bp), Bollmann Béla (1935. évf, megh. 2005. 03. 09, Bp.), Pásztor Pál (1940. évf, megh. 2005. 04. 11, Veresegyház), Nemestóthy György (1942. évf, megh. 2005. 09, Kiskőrös), Éliás János (1943. évf, megh. 2005. 08, Bp), Burghardt István (1945. évf, megh. 2004. 06. 05, Argentína), Varga Gyuláné (1945. évf, megh. 2005. 04. Kiskunfélegyháza), Szinyei Merse Pál (1946. évf, megh. 2005. 08, Bp, nem volt tag), Kis Zoltán (1948. évf, megh. 2005, Svájc), Csorba László (1950. évf, megh. 2005, Tura), Pauka Imre (Kassai diák, megh. 2005. 09, Bp.), Borovi József (Rozsnyói tanár, megh. 2005. 03. 31, Vác), Gábrriel Asztrik (Gödöllői tanár, megh. 2005. 05, USA), Winkler Nándor (Gödöllői tanár, megh. 2005. 07, Gödöllő).

• **Új belépők, kilépő:** Huszai Gáborné (1933. évf. özvegye, pártoló tag), Dessewffy Imre (1949. évf.), Tarján Tamás (évf. kívüli, pártoló tag), Pásztai Péter (1945. évf, kilépett 2003-ban)

• **Változások bejelentése:**

A nyilvántartás és a postázás érdekében kérjük a címváltozás közlését (Egyesülettel, évf. felelőssel). A diáktárs elhunytáról kérünk értesítést a hozzátartozóktól, hogy a temetésen búcsút vehessünk.

• **Tagdíj és befizetések:** A 2005. évi tagdíj 1000 Ft. Akinek ez az összeg sok, jelezze Egyesületünkkel, hogy tagdíjmentesként kezelhessük. Néhány tagtársunk - bizonyára elfelejtve - évek óta nem fizetett tagdíjat. A hátralékot is kérjük az egyesületi csekken (ne alapítványi csekken) befizetni! Bel-földi befizetés az Egyesület részére a Gödöllői OTP-nél kezelt **11742049-20260804** számlaszámra bármelyik OTP pénztárnál. A befizetés így előnyösebb, mint a postahivatalokon keresztül. A Posta az Egyesület felé kezelési díjat számol fel, az OTP nem! Ilyen csekket most nem mellékelünk! Akinek szüksége van ilyenre, kérésére küldünk. Külföldön élő tagtársaink lehetőleg hazalátogatóval küldjék el a tagdíjat és egyéb befizetésüket, mivel az átutalás és a csekk jelentős kezelési költség levonásával jár.

• **Bármilyen csekket** (egyesületi, alapítványi célokra) vagy tagsági **jelentkezési lapot** az Egyesület küld az ezt igénylőnek. Alapítványi csekket a körlevélhez mellékelünk! Az Alapítvány a befizetéséről jövő év elején igazolást küld, a törvény szerinti összegek leírhatók a személyi jövedelemadó alapból.

• **Kérés:** Az Egyesület eddigi pénzkeretei megfogyatkoztak. Szeretnénk éves terveinket megvalósítani, így a körlevelek kiadását és szétküldését, rászorulóknak segélyezését, diákok jutalmazását. Mindehhez kérjük a további segítséget is – köszönettel!

• **Emlékkönyv:** 3. Emlékkönyvünket kiadtuk, és elkezdtük a kétkötetes kiadvány szétküldését, illetve akiket személyesen elértünk, azoknak átadtuk. A két kötet nyomdai költsége kb. 1000 Ft. Kérjük ezért azokat, akiknek ez nem okoz gondot, hogy egyesületi csekken adományként a postai küldési díj nélküli könyvárat (1000 Ft) adják fel. Megértésüket és segítségüket köszönjük! Kérjük azokat a budapesti iskolatársainkat, akik még nem vették át könyvüket, hívják fel Mayer László budapesti számát (337-2550), a gödöllőiek pedig hívják az Egyesület gödöllői számát (28/430-879).

• **Tagtoborzás:** Aki tud olyan diáktársunkról, aki még nem tagja az Egyesületnek, értesítse öregdiák közösségünkről. Címüket küldjék el az Egyesület vezetőségének, jelentkezési lapot adunk!

• **Programok a következő évre:**

- Szent Norbert ünnep Gödöllőn 2006. június 3.
- Kirándulások 2006. május-június (a programokat tavasszal ismertetjük).

• **Jubiláló évfolyamok:** 1931, 1936, 1941, 1946, 1951, 2001. Találkozunk Gödöllőn, június 3-án!

Címünk: Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete 2100 Gödöllő, Fácán sor 3. Tel: 28/430-879

Ügyintézés Gödöllőn: az Egyesület címén (e-mail: dunai@mail.prem.hu)

Budapesten: Mayer László 1085 Bp, Mária u. 56. (e-mail: malamayer@freemail.hu) Tel: 337-2550

Dr. Polcz Iván 1126 Budapest, Fodor u.25. (e-mail: ipolcz@freestart.hu) Tel: 395-4703

Várady-Brenner András 1221 Budapest, Bimbó u. 7. Tel: 226-4852

(e-mail: varady-brenner@tvnetwork.hu)